Comen in Thebaidos Stat.

Cælij firmiani
placidi lactantij expositio in thebaidem
Statij Lege feliciter

FRATERNAS ACIES ALTERNA
q regna prosanis decertata odiis; quia pacti
erant frēs ut mutuis annis regnarent & sibi in
uicē succederent hoc diē. Narramus gesta cer-
tamina. causa regnorū; alterna unplacuerat ñ
unpossessa sunt ss. p fanis. quia p eos uiolata sunt iura natu-
raę. et bene p fanis. quia nefas erat germanos odia
regenerare; ergo execrabilibus contra naturā sūptis.
ss Sontesq. e. t. Vel pp̄ bella p̄sentia. ut ppt̄ edipo
den quia cū matre cubuit ss Vnde iubetis ire
die g. quia multa sunt principia thebane hystoriae un
de possunt inchoare narrationē. ss fuerunt musicus.
ss Iudonios p. europā diē quā iuppit̄ rapuit. et unnaū.
ss tuncexorabile. p. l. a. lusserat enim cadmo filio suo
agenor quē adrequirendā filiā europā miserat
vt̄ nisi inuenta sorore rediret ad patrē ss Trepidū
s. m. o. qa cadm̄ europā quęrens uenit adlea
loca inquibus post thebe ędificatę s. ubi inuento
draconē q marti ē sacratus erat. et eo p̄cto dentes
draconis seuit unde t̄rigenę nati sunt qse mōtuis
uulneribus pemer̄ ergo martis opis id pugnę terri
genarū latemus. Trepidū agricolā cadmū. ss lusserat
a. t. a. m hic iouis filius fuit. in talu dicunt
mercurii. cuius lira accepta canens muros the

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

Clm. 19482. f. 1r

Bayer. Staatsbibliothek München
(Fotostelle)
COD: lat. 19482
fol./S.: 102

105

Riget·h·t·p·Rigæ dura ē· horrida· sordida· Vtuirg̃
palla succincta cruenta· Amictū significat· ut idē maro
horrid' exhumeris nodo dependæ amict'· Redeunt·i·p·u·
redeunt adduplicationē retulit alterius nodi· Atropos
hos·a·m·e·p·ut ostenderet furiarū ministerio· æfatorū de
creta cōpleri æpserpinę· uoluntatē· nouat· nouos retexendo
fac· Tūgeminas· Ultrīs vtraq; manu armatæ· Hæc ignea·f·v
uirg̃ cunuo suincincta·u·f·t·q·it·q·f·i·a· Ulstitit· postq;
steit· Plurim' longus· vtuirg̃ plurima ceruic· Arce· alti
tudine· siue cacumine· Citheron· mons bacho sacer·
Ulnaru· bachi orgia·r·q·u·c· citheron· Crine· u· venena
to· siue anguibus texto· quia drīr sibilare· vtuirg̃ tot
crinis sibilat idris· Unde om̄s·a·o·m·l· sic uirg̃ tartaream
intent uocē·q·p·o·i nem'·e·s·i·p fundę· Pelopea·q;r·g·reg
na dic· &argos· vtuirg̃ magno pelopea ad·m·b·u· Audit
et·m·e·p· bene mediꝰ quia ūbilicus terrę parnasus dr̄·lla cū
iuppr̄ mediū mundi locū uellet agnoscere· ex ortu atq; occa
su duas aquilas dimisse fert· quę parnolatu lapsę in parnasi
uertice c̄ sedēr· t·q· cataclismi tē pore· terrag fuerat dis
crim̄ era strīs· Uducan'· hoc solū fluctu trās mergente cacu
m̄·e·p·f·d·e·a· Asp eurotas· asp q· bello deres, pereet uiros t
ppr̄ marugos inquibus uirtutī ē insacris cędi uerberibus si
ne corporis motu· eurotas aū fluuius ē lacedemoniæ· Ubi
amq; r·dubiā oeten dic· quia inē thessaliā et traciā hic mons
intiacet· et cuius ee uideat· incertū sit· Impulit· hip bole·
q̄si casurā impulit de dubiā fecit· Tugeminis·u·f·o·i·cen cē
rei silebei· intq̄s angusto tractu inmare tra porrigit· quia
istmon poeta significat· hunc eraīus pthinus qd lacine frōtum

Clm. 19482, f. 5a

Bayer. Staatsbibliothek München
(Frontispiz)
COD: lat. 19482
fol./S.: 5R

quarto inhomeri · quinto menini poetę · Ergo animas inquali uis corpore eandem sa
pientiam tenere · haec aũ secunda opinio ẽ seu purior axis uirtus opinio diẽ · Aues
ideo futura pdicere qa innocue sunt & purissime uiuũt exinde qa raro tẽris insidunt
quę sunt nefastę · Ergo aues uera dicere illa res fac̃ axis purior · ł · Soluere echonias
· l · c · p · soluere inexiliũ deducere · Echonias idẽ thebanas terreq; cuspide · argolico ferr
Leuisq; tones · idẽ bono homine confirmes auspicia · qa optimũ auguranti bus signum
est · idẽ dextra cęli parte tonuerit · Vuirg̃ ·

Clm. 19482, f. 56r

Bayer. Staatsbibliothek München
(Preuß.)
cod: Lat. 19482
fol./S.: 56R

uitar dehac luce discedant. Vnde uirgt. uitaq; cũgentiu fugit indigna
ta subumbras. Ꝑ pius non redditat astris. Ingens exposuo est. q̃modo
t quare animæ adastra redeant postquã erutæ fuerint nefando cor
pusculo. & ñ solũ bene merit. sed ĩa somnũ illud seruitũ uitam. pmiq
pcio optima mercede lucis ætne donentur. aut pmale cõmissis ab
ipsis astris stellasq; punian. atq; cĩlũ mittãt ñq̃dem impercũ sunt as
fugant. & ideo abhis punian. sed in pytagoræ q̃ant. animæ bonoq; n
rq; in stellas posse reuiu. Virg. Scribit & hinc redditi deinde ad sol
uar referri oma. nec mortis esse locũ. sidera in uia ualore sideri immu
merum atq; altu succedere cælo. Lucã. in nono. Innocuus iuuat patien
tus ge heris imi. Lætinos animi colleguũ orbes. Superiore supe. luce
infra sit corpore. Cũ umbrosilui scribit & q̃ũ brachus allugarat. Lapsus
inquo ꝑ subducens gam ponderi inquũ enim grane dicim. Virg. & in
quo ponderet ratis. Ut firmo orelo. Max. Lat. firmo nexu implicat gemma
pmens. adhia. Impb. magnis. qa cũ ex parua statura magna ponderis
alte sustẽlerat uirtũ. sine q̃ se maiore nexib. implicasset. Terrigenã fu
dasse. amarũ dic. quẽ hercules apd sii mic. ruã africæ cumare palestrico
certamine superauit. quẽ neq; ret eludere. medii corripiens. brachiq
sug. nexũ cfregit quatrq; beneficio fortuq cadendo surgebat.
Qdsin sanguinis hui. sin exhaustus fuisset & uirib. inthebano campo in
q̃quinquagina insidiantes uno rebelio supstite occid. Thebarũ ef
fugisse qdds hæ plagæ thebana foedera. Hæc simul sub cũdiceret.
Pma laudũ uirtutis insignia. Negl ectus thonax uel. Instructu armis
m sagittarioq; uulte monstrare ostamina. i. actũ uel locũ sagittarũ. sua
culatores. ñ exhiberi pmisit cõmemoratione huius spectaculi dix
sipsam ñ exhibuit uoluptate. Epidaurus. cumas peloponensis.
equis nobilis ut ipse in catalogo quinta domant. Epidaurii. Adhisi
hostili. Thebarũ. Cui desolatum urbes pp quẽ reliq̃m patriã.

Clm. 19482, f. 104r

lat. 19482
104R

ideū ideñ ꝓuo ēmarū expostulat; EXPLICIT LIBER
PRIMUS; INCIPIT LIBER SECUNDUS;
EDITUS mercurii cū umbra Lauī Lupienarii laconiæ
ꝓmunctoriū; Adhuemans ipsius umbræ adthebas. Inmuta
tio eī imaginiā. Cadmonio uxoñ frīm bella suscipiat.
Descriptio orientis tidei. Pollicitatio adrasti filias suas inē
iugio polinicis tradet. Illīç gratulatoria responsio.
Descriptio nuptialis. Ascensio puellarū in minerue
templū. Vbi & augurū ē factū futuri belli. Descrip
tio monilis. hermionē ermonię qđ gerebat argia. Polinicis de reg
no desiderū. Allocutio coniugis hoc dep̄ hendenas.
Martis cōsolatio Allocutio regis negandi de regno repetendo. Legatio tidei adetheoclem. Regressus eī. Quinquagīnta
ab rege missi qui redeuntē tidē occiderent. Descrip
tio rupis spingos. Immissi abetheocle tidē in sichas collo
Responsio belum mutantis. caī. Pugna cū omīb. tidei eamq; Minerue allo
cutio adtydeū. Meonis uīs dimissio adindicū cū mimis communis
belli. Tropheū minerue factū adeo. Tusq; ymnus in
laudē minerue; INCIPIT SECUNDUS
INTEREA GELIDIS. Rectū mercurii abinferis
posta describit impedimū. quia nulla re uolatus eius
adiuuari poterat crassioris poli aere tardante. Stix
quoq; circū flua remeantis numinis impediebat
regressū. Inp̄cipio primo eni libero iuppī mercurio tran
feros peteret imperauit. euocaretq; umbrā lai. qua innitente
nepotib; belli furor incresceret. Nec zephiri. zephiros p omnib;
posuit. Sunt uenti iuxta grecos uoluntatē nati. exastreo & au
rora unde titanes duce athlante origine trahunt. qs iuno causa
epaphi exio nati cōtra iouē excitaūt arma sustullere. unde victi

Clm. 19482, f. 22v

Bayer S
COD: Lat. 19482
fol./S.: 22v

cognitis prenominibus inuocare ut nunc adrastum sig̃.
Perseus enim argos regnauit· ut ipse alibi· Et seos alter
margos scinditur· Multa supbello generisq; tum̃
tibus bene generis· Nam & ty deus inuin dictamisin
bellum desiderat· & polinices ut recuperet, imperiu
Ergo bellum desiderant· Vnus uterq; alter incensus· Ideo
tumentib· idē anhelantib· bellum· Sacra mouere deum·
comptare audire· auguria belli· quates cognoscere
luē finemq; expromere rerum· ppie enim mouere
sacra dicunt· ubi coeperint inchoari· utluc sacris
tunc admou & aris· So mente uirens· hic ptidas uisani
entes accitus senex purgauit· Protheus ign abantas ign
filius rex argiuoꝝ· inimica felicitatis sue habuit con
iugis fecunditatem· Tres enim sustulit filias ex ad f. 46
tempus nuptiarum usq; per duc· sed incommens
uirginum lingua infelicitatis edit causas· Hę enim fe
runtur· sollempniter templum iunonis intrasse &
se preclusse dee· Antagone lāmedontiades· hisreb·
offensa iuno in iuuencas uertit puellas· & cupidita
tem uicerit siluas petendi· credentes se formam in
duxisse uaccarum· quod eo usq; passe sunt· donec
protheus regni partem siquis eas in pristinum
statum mentis restituisset proposuit habiturum·
& exhis coniugem; amelampo ergo proetades s̃.
insania liberate acceptāq; melampode unam ex
uirginib· duc uxorem· & consors regni proeti
fuit· & gener Idē melampe herbarie artis peritis
simus fuit ut uirḡ· amiethaoniusq; melampu S

Cem. 19482. f. 54r

Bayer. Staatsbibliothek München
(Photostelle)
COD: lat. 19482
fol./S.: 54R

ea ederet · neq; his qui cum eo erant · nisi solis
sacerdotibus ·

Ⱡ Ⓜ cxv Ⓜ Solvs Aut non legistis in lege · quia sabbatis in templo
sacerdotes sabbatum violant · & sine crimine
sunt · Dico autem vobis · quia templo maior
est hic · Si autem scissetis quid est misericordiā
volo & non sacrificium · numquam con dem
nassetis innocentes · Ō̄s est enim filius homini
etiam sabbati ·

Ⱡ Ⓜ cxvi Ⓡ ii Ⓜ xxv Lxlii Et cum inde transisset · venit in synagogam eor ·
& ecce homo manum habens aridam · Et inter
rogabant eum dicentes · Si licet sabbatis cura
re · ut accusarent eum · Ipse autem dixit illis ·
Quis erit ex vobis homo qui habeat ovem unā ·
Et si ceciderit hec sabbatis in foveam · nonne
tenebit & levabit eam · quanto magis melior
est homo ove · Itaq; licet sabbatis benefacere ·
Tunc ait homini · Extende manum tuam ·
& extendit · Et restituta est sanitati sic altera ·

Ⱡ Ⓜ cxvii Ⓡ iiii Ⓜ xxvi Ō Ixcv Ixciii Exeuntes autem pharisei consilium faciebant
adversus eum · quomodo eum pderent ·

Ⱡ Ⓜ cxviii Ⓜ Solvs Ihc autem sciens secessit inde · & secuti sunt eum
multi · & curavit eos omnes · Et precepit eis ne
manifestum eum facerent · ut adimpleretur
quod dictum est p esayam pphetam dicentem ·
Ecce puer meus quem elegi · dilectus meus in
quo bene complacuit anime mee · Ponam spm

Clm. 23343

Clm. 23343

f. 17r

ꝓbatū eſt. ſed illi tantū quē uſ nāt̄ꝙ quā ꝓtio manifeſta ñmouerꝫ.
Docto igitur atq. adſerto animꝫ motu affricanus. qualiē exercitia
eius utendū ſit. inhet uerba mandat &ꝑ ꝓpt. Hanc tu exerce opa
nus inreb. Sē aū opa me cure deſalute patrie. quib; agitatus
&exercitatus animus uelocius inhanc ſedē &domū ſuam
ꝓuolabit; Idq. ocius faci& ſuatū cū erit ineluſus incorpore
emunctor foras. &ea que extra erūt cōtēplans. quā maxime
ſe corpore abſtrah&. Ñā q. eorū animꝫ quiſe corpori ſuo lup
tatib; dediderūt. earūq. ſi quaſi miniſtros ꝑbuerunt. impul
ſuq. libidinū uoluptatib; obedientium deorū &hominum
ingā uiolauerūt. corporib; elapſi eorū cōtā ipſā uolutant.
nec hē in locū niſi multos exagitatus ſeculis reuoluerit. Inſuper
re huius opis parte diximus. alias. ociaſ. alias negotioſis ōe
uitandū. &illas philoſophis. has reipū publicarū rectoribus; cūe.
nire. utrasq. tamen exercentem. facere beatū. hec uirtutes
inēdū diuidunt̄ ñ nūquā ā miſcent̄. cū utra rūq. capax
&nata &inſtitutione animꝫ inueniat̄. Ñā ſiquis ab ami
quidem doctrina habeatur alienus. in re publica tamen
&prudens. &ēperatus &fortis. &iuſtus ſit. hic affectatis
remotus. omnib& tamen actualibū uirtutū uigore quib;
nihilominꝰ cōlū cedat inp̄mis. Siquis ā inſita quiete
nat̄ꝙ ñſit ap̄ adagendū. ſed ſolū optima ē ſcientiq
docte erecte ad ſuperba doctrine ſubpellectile. adeq
optimū diuino diſputationis expendat. ſocratesq celeſtiū
deorū educerū. his quoq. adeōli ūtace motioſis uirtutib.
ſubuchet̄. Sepe tamen euenit. uti dē pecū &agendi &diſ
putandi ꝓfectione ſublimo ſit. &cōlū utroq. adipiſcat̄
exercitio uirtutū. Romulus nōb in primo genere ponat̄.
omnis uita uirtutes nūquā diſſeruit. ſēp exercuit. in
ſecto ꝑtagoras. quid agendi noſcendi fuerit. aptiſſex diſſe
rendi. &ſolas doctrine &ōſcientiq uirtutes ſecutē.
Sic inē eo de mixto ꝓgnere apud grecos licurg̃ &ſolon.
in ōpoma noſ. numa. Cato noſ ābo multiq. alii q̄ꝙ phi
loſophiā auxerūt alterius. &firmamentū rei publice
ꝓfuerūt. Solent̄ ſapientia ocioſe deos ut habuīſſe grā quis.
ita roma neſcaute. Quo igitē affricanus nr̄ quē modo minus ꝑceptor
inſtituit exillo gurg. ē. qt & de doctrina mundi porta mutu
at̄. &ſtatū publicū utrumꝫ; fulcit. doctor &ꝓfectionis.

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

Clm. 23486, fol. 1r

in exercitio argutiarū ualuū cohibenē sibi operā sponte luisse. Ceterū qui nonad
uertat eū quid dr se ipsū mouere. nonduo intelligenda: sicut & cū dr beati con
tumenos id se puniens nonalē qui punit alē ē qui punit. & cū se pdere se inuol
uere. se liberare quid dr nīnecesse ē unū facientē. alterū sub ea patientē. sed hoc
solū intellectu huius elocutionis exp̄mit ut quise punit. aut q̄ se liberat. nī abalio
hoc accepisse. sed ipse sibi. aut intulisse. aut p̄stitisse dicat. Sic & de auto kinhto
cū dr se ipsum mouē. adhoc dr. ut estimatione alterius moueris excludat. Quā
volens plato de cogitatione legenas eximere. his que p̄misit exp̄ssit. Sīā qd
semp̄ mouet aut aeternū ē. Quod aut motū affert alicui qdq; ipsum mouetur
aliunde. quando finē hab& motus uiuendi finē habeat necesse ē. quid his uerbis
inueniretur exp̄ssius clara significatione testantib; nonaliunde moueri qd
se ipsum mouē cū anima. obhoc dicat aeternā. quia se ipsam mouē et nī mo
uetur aliunde. ergo se mouere. hoc solū significat. nī abalio moueri. Nec
putes qd idem moueat. idemq; moueat. sed moueri. sine alio mouente se
mouere ē apte. Ergo constitue quia nomē qd mouet ab alio mouet. Ergo
auto kinheton. potest nonabalio moueri. sed ne ase quidē sic mouet. ut ipse
so aliud aliud sit qd mouē. aliud qd mouetur. Nec extoto nec pparte uale
p̄ponit. sed obhoc solū se ipsum mouere dr. nonabalio moueri estimet. Sed &
illa de motib; aristotelica diuisio quā sup̄ retulim. surripienti magis apta
ē quā p̄banti. Inqua ait. Sic ē qd mouet & non mouē. ita ē qd mouē et nī
mouetur. Constat enī qd omne quicqd mouet mouē alia. ut dr aut gu
bnaculū nauē. aut nauis circūfusū sibi aerē tundas mouere.
Quid aut ē qd nī possit aliud dū ipsū mouet impellere. ergo si uerū nest ea
que mouent nonalia mouere. nī constat illud ut aliquid qd moueat. nec
tam moueat inueniās. Illa igit̄ mgis p̄banda ē in decimo delegib; aplato
ne motuū plata diuisio. Omnis motus inquit aut se mouē et alia. aut ab
alio mouetur & alia mouē. Et prior adanimā. adoma ū corpora sects re
fert. Hi ergo duo motus & differentia separant. et societate iungunt.
Commune hoc hbent qd & prior & sects mouere alia hoc aut differt. qd il
le ase hic abalio moueatur. Exhis omnib; que eruta de platonicorū sen
suū fecundritate collegim. constitue non ee verū oma que mouent ab alio
moueri. Ergo nec principiū motus ad depcandā alterius mouentis
necessitatem stare dicet. qd potest ut dixim̄ se ipsū mouere alio non mouente.
Enarratus ē syllogismus. quē p̄missa uaria & multiplia diuisione colligerat.
idē anima principiū motus est. principiū aut motus nī mouet. quī anima
ū mouet. Restat. ut q̄ estitue posse aliquid pse moueri. alio nī mouente. animā hoc ee
docear. Qd facile docebit. si de manifestis & indubitabilib; argumentū sumam. homi
motū aut anima p̄stat aut corp̄. aut de utroq; p̄mixto. Eqz tria sūt dcb; inquisito

Clm. 23486, fol. 2v

Lectio libri sapientie.

BEATUS VIR QUI INVENTUS EST SINE MACULA. ET qui post aurū non abiit. nec speravit in pecunia & thesauris. Quis est hic. Et laudabimus eum. fecit enī mirabilia in vita sua. Qui probatus ē in illo. Et perfectus ē. & erit illi in gla ęterna. Qui potuit transgredi & non ē transgressus. facere mala & non fecit. Ideo stabilita sunt bona illius in dño. & elemosinas illius enarrabit omnis ęc clesia scōrum. In die scō. Lectio

epīe beati pauli ap. Ad ephes. Frs. Am non estis hospites et aduene. sed estis ciues scōrum. & domestici dī. Supędificati supra fundamentum aplorum & pphārum. ipso summo angulari lapide xpo ihv. In quo omnis ędificatio constructa. crescit in templum scm in dño. In quo & vos coędificamini in habitaculum dī. in

spū scō. Item unde supra.

Nicuiq; nrm data est grā. Rēj in

Regina exulerat notū penetralib, ensē
ense sceptriferi spoliu lacrimabile lai
Multaq; cū superis. &diro questa cubili
tnati furiis. &primi coniugis umbris
uctatū est dextra. &pno uix pectore ferrū
mrauit tandē. &uenas prūpit aniles
olnus. &infelix lustrat sanguine pectꝰ
Uius exilu stridentē inpectore plagā
Ismene collapsa sup lacrimisq; comisq;
Siccabat plangens; qualis marathonide silua
Lebilis ergone cesi ppe funera patris
Q uestib, assūptus. tristē iā soluere nodꝰ
Coeperat. &fortes ramos. moritura legebat
tia lꝙa ducū spes elusisse duos
Res amphionias. alio sceptrūq; maligna
Transtulerat fortuna manu; cadmiq; tenebat
Iura creon. miser heu bellos timin. illi
Pugnarant fres. hunc &mauortia clamant
Semina. &inpensus patrie paulo ante meneceus
Conciliat pplis; scandit fatale tiranni
Lebilis aonie soliꝰ; pro. blanda potestas
Esceptri male suadus amor. nūquāne priꝰ
Herebꝰ documta nouis. iuuat ecce nefando
Stare loco. regimq; manu tractare cruentū
Quid melior fortuna potest. iā flectere patrē
Incipit. atq; datis abolere menecea regnis.
Primū adeo seuis imbuꝰ amoribꝰ aule.
Indiciū specimenq; sui. iubꝰ igne supmo

Clm. 29212/5

Clm 29212/5

8,366 Virg 2

Dixit · & angusti subter fastigia tecti
Ingentem aeneam duxit · stratisq; locauit
Effultum foliis · & pelle libystidis ursae ·:
Noxerunt · & fuscis tellurem amplectitur alis ·
At uenus haut animo nequiquam exterrita mat ·
Laurentumq; minis · & duro mota tumultu ·
Ulcanum alloquitur · thalamoq; haec coniugi in auro
Incipit · & dictis diuinum aspirat amorem ·:
Dum bello argolici uastabant pergama reges
Debita · casuraq; inimicis ignibus arces ·
Nonullum auxilium miseris non arma rogaui
Artisopis uestae · nec te carissime coniunx ·
Incassumue tuos uolui exercere labores ·
Quamuis & priami deberem plurima natis ·
Et durum aeneae fleuissem sepe laborem ·
Nunc iouis imperio · rutulorum constitit oris ·
Ergo eadem supplex uenio · & sanctum mihi numen ·
Arma rogo genetrix nato · et fabrica necti ·
Tempus · erat lacrimis cuncta flectere coniunx ·:
Aspice qui coeant populi · quae moenia clausis
Ferrum acuant portisque minas · excidumq; meor ·:
Dixerat · & niueis hinc atq; hinc diua lacertis
Cunctantem amplexu molli fouet · ille repente
Accepit solitam flammam · notusq; medullas
Intrauit calor · & labefacta per ossa cucurrit ·:
Non secus atq; olim tonitru cum rupta coruscat
Ignea rima micans · percurrit lumine nimbos ·:
Sensit laeta dolis · & formae conscia coniunx ·:
Tum pater aeternis fatur deinde ruit amore ·

Clm. 29216 / 11

Clm 29216/11

fol. 7r

Ergänzung Vergilfragm. in St.-Petersbg., Ak. d. Wiss.

Virg. Aen. VI, 127–156

Virg 21

Causa reddidit cur in facilis
sit animarū regressus q. ama
& inclinatas. nā ysitias rem brās
& lustra sīc. in quib. ferreis & libido
dominant

Et recerta. Resideceret & cala opor
tunas descendi adinferos ingerpina
sacra p agendi. Ducant hec sacerdotes g
ra fuisse dicunt; unū ex
lucani exsecte Et alud sacrū antiq
homero. quē virgl. secut lectum &
lucanū inuocromanticē delectationē ca
uere sanguis & necessarius. utpetror
tē p nū ferueria sanguine supplent
nsero manus uero. ex libro
acro suffice solus antea
influctib; occisis induce

Clm. 29216/11

Clm 29216/11

fol. 4r

crimina utraq; iungunt̃. Non enim cũ sacrilegum dico furem nego. In trans
latione ũ uno ē accusandus crimine. siue illo quod mandamus. siue illo ad
quod reus transferri postulat actionem. ss. Utraq; harum aliquã in omni causę gen
medere necesse ē. siue inquit iudiciali. siue indeliberatiua. siue demonstratiue ne
cesse ē aut coniecturalem. aut diffinitiuã aut generalem. aut translatiuã incide
re constitutionẽ. Vbi inquit harum nulla fuerit inuenta. ibi nulla ē ẽ trouersia.
quare nec causa ee iudicanda ē. Si enim constitutio nulla ē. unum earum cause oportet. idenim constat quod utriq; latere concurrente fulcitur. inquit si constitutio
non erit. nec causa ee iudicanda ē. Cũ enim asistata controuersia. ss. Ac
facti quidem controuersia in omnia tempora potest distribui. Nunc post
quã constitutiones & rebus & nõib; indicauit. uthas manifestius cognoscere
possimus. his dem statibus exempla sub ponit. Ac facti quidem controuer
sia inquit in oña tẽpora diuidit. Vt supra diximus cũ de facto sit questio
coniecturam uocari. Ergo huic coniecturę tria tempora. preterium. presens.
& futurũ. Quod quidem exemplis docet. sed hoc scire debemus. nullã re
m iudicialem genus cadere posse nisi de ꝓpto. Oña argumenta
non definiuntur q̃ incerta. sic [illegible] colligunt̃. Itaq; coniectura q̃n quam habet tria tempora. in primo pa[illegible] non potest. nisi de ꝓpto siue de ꝓsenti ut
[illegible]re medere possunt. ē p̃ statum aliũ principalẽ. Ergone & hanc coniecturã
principalem posse ee credam. Bona animo sint erga populũ romanum
fregellani. ab themate demonstratio conanetur. nã de scribendi nob sunt
fragellani. quisemp uidebamur aduersi. ita & quod ait. Sicartaginẽ reliquerimus incolum. nũqd sic incõmodi ad rem p̃ puenturũ. & hic deberet ua po
tẽm ee. deliberatiua senatus cartaginem parcat. q̃ nihil in iudicio. nisi de ꝓpto
cadit. ss. Homini ē controuersia. cum de facto ē uenit & q̃rit id qd factũ
sit. quo nõie appellet. Nunc definit actat. cũ nominis inquit ē controuersia. id cũ quer[illegible]tur. quoio qd factũ ē nõie apelleur. Verũ cũ de nore ãbigit.
& dere necesse ē ambigat. nomen rei. res ũ sine nõie nũq ē. Quare cũ de no
mine dubitatio ē. dere dubitetur necesse ē. Ergo definitiuus statꝰ huius
modi ē. cũ de facto constat. & dere [illegible] nomine controuersia ē. Inter factum et

iudicialis

p. 128.

Clm. 29220/11

Cau. 29220/11

famulum tuum benigna pietate conserua. ℣

OMPS SEMPER DS. PRO RENVNCIANTIBVS. Scio qui artam & angustam uiam arripere uis sisti. famulos tuos de huius seculi periculis ad te confugientes respice propitius. & delictorum penam qua se constrictos esse sentiunt clementer disrumpe. ps. Eructauit cor meum. Bonis operibus & premia eis largire perpetua. ℣

HIS dne mysteriis famulus tuus confortatur. quo terrena desideria mitigantes. discant amare celestia. ℣ AD COMPLENDVM.

HAEC nos dne eucharistie tue sacramenta perpetuo a nris emunde offensis. & famulos tuos a mundi prauitate eruptos. ad gaudia sempiterna p ducat. ℣ IN DIE ORDINATIONIS PRESPITERI.

DS CVIVS ARBITRIO OMNIVM SECVLORVM ordo decurrit. respice propitius ad me indignum famulum tuum quem hodie ad ordinem presbiterii promouere dignatus es. & ut tibi mea seruitus coplacere at. tua in me misericorditer dona conserua. ℣

Clm. 29300/42.

Chr. 29300/42

Tegenser

unificet nos semp & munnat. ℣. Ad cō

Supplices te rogamus omps ds: ut quos tui
reficis sacramtis: tibi ma placitis moribus
dignanr deservire ecclia. ℣. Dom. u.

Omps semp ds. qui celestia simul
& terrena moderaris: supplicationes p
puli tui clemēr exaudi: & pacē tuā nr
concede temporibus. ℣ dnm. Secr.

Oblata dne munera sctifica nosq. ipeccatoz
nroz maculis emunda. ℣. Ad cō ℣ mur. ℣

Augeatur in nobis dne qs tue virtutis op
ratio: ut diuinis vegetata sacramtis: ad
coz. pmissa capienda tuo munere ppar

Omps semp ds. infirmitatē Dom. n.
nrām. ppitius respice: atq. ad protege
nos dextera tue maiestatis extende. ℣ Si

Hec hostia dne qs emundet nra delicta. &
sacrificiū celebrandum subditoz tibi co
pora mentesq. sanctificet. ℣. Ad cō

Clm. 29300/34

sentiamus effectu. ℔. kmai. scor apto. Phi

DS QUINOS ANNUA APTOR Iappi. ⁊ Iacobi

tuor philippi & iacobi solēnitate lēta

ficas. ꝑsta qs. ut quor gaudemus mer⁹. ⁊

instruamur exemplis. ℔. SECR.

Munera dñe que. paptor tuor philippi &

iacobi solēnitate deferimus. ꝓpitius susci

pe. & mala oīa que mer⁹ tm̄ auerte. ℔. Deco

Qs dñe salutarib. repletu mÿsteriis. ut quor

solēnia celebramus. cor orationib. adiuue

mur. ℔. v. NON MAI. Alexandri. cucmi. Theod.

PRESTA QS OMIPS DS. ut qui scor tuor

alexandri. cucmi. & theodoli natalitia

colimus. a cunctis malis imminentibus

cor intercessionibus liberemur. ℔. Sanctificet. ℔.

Sup has qs hostias dñe benedictio copiosa

descendat. que & scificationē nob clem̄

ter operet. & de martyrū nos solēnitate le

Refecti participatione muneris sa Aucc

cri. qs dñe ds nr. ut cuius ex equim̄ cul

tu. sentiamus effectu. ℔. Eodē die inuentio Cruc.

Ste liber est beate Marie virginis Sedanen[sis]

Clm. 29311/10

Clm. 29311/10

fol. 2r

AN D s̄ in loco s̄c̄o suo ℣ Exurgat ℟ R. V. DEUS IUSTICIA

Lit

Omps̄ sempit̄ dr̄ · qui iustic̄iā tuę legis in cordibus cre
dentiū digito tuo scribis · da nob̄ fidei · spei · et caritatis augm̄
tū · ut quod amem̄ assequi qd̄ p̄mittis · fac nos amare quod
precipis · ℣. Lec̄ AD COR ·

FR̄S · Caritas patiens ē · benigna ē · Caritas non emulat̄ ·
n̄ agit p̄pera · Non inflatur · non ē ambitiosa · non quęrit
quę sua sunt · Non irritat̄ · n̄ cogitat malū · n̄ gaudet sup
iniquitate · congaudet aut̄ ueritati · Omā suffert · omā
credit · omā speratt · omā sustinet · caritas nūquā excidet ·

GR̄ Ecce quam bonum ℣ Sic̄ unguentū AL̄ Quiposuit IOH ·

In illo tempr̄ · Dixit ih̄c discip̄ suis · Filioli mei · ad
huc modicū uobc̄ū sū · Quęritis me et sicut dixi iudeis ·
quo ego uado uos non potestis uenire · et uobis modo dico ·
mandatū nouū do uob̄ · ut diligatis inuicem · In hoc co
gnoscent omes · quia mei estis discipuli · si dilectionē ha
buerit is inuicem · OF̄ Meditabar in mand̄. SECR ·

Mitte dn̄e qs̄ spm̄ sc̄m quo erbęc munera p̄ sentia nrā
tuū nob effectui sacramentū · et ad hoc p̄cipiendū corda
nrā purificet · ℣. PREFATIO

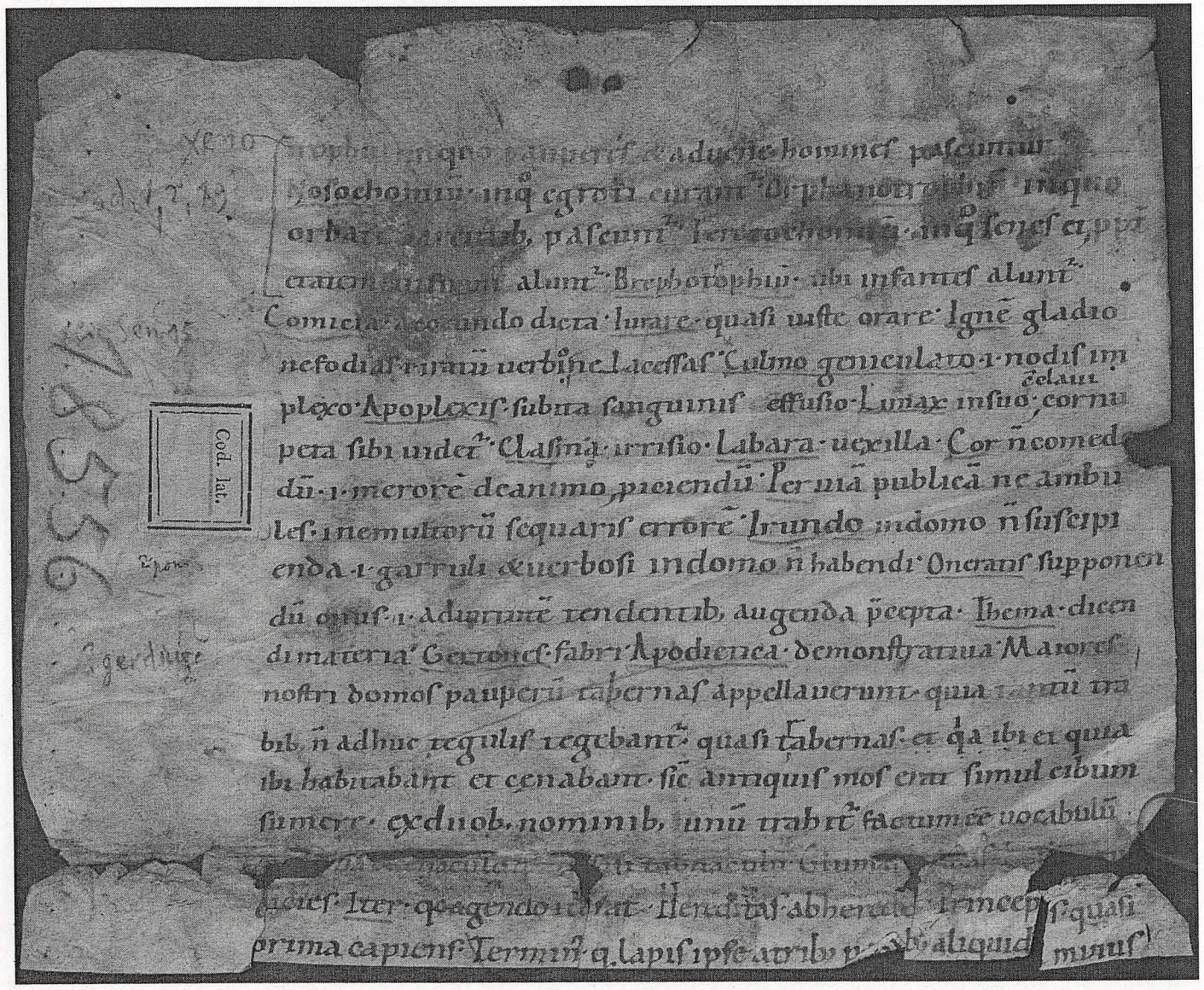
VD aet̄ dr̄ · Qui fideles tuos mutua faciens lege con
cordes · uerā pacē tuā tali foedere nexuisti · ut nec alteri
quisquā moliret̄ infligere qd̄ sibi nollet infligi · et bona
quę suis utilitatib̄ tribui cupisset a consorte naturae ·

Inc. 10,653

Clm. 29311 / 24

Cam. 29311/24

A66.267

Cod. lat.

Clm 29384/17, f. 3v

Rom. 1,19 *ILLIS MANIFESTAVIT*] B fol. 43^{v} *Pel. in conscientiis eorum* = Pelagius, Expositiones, MIGNE PL Suppl. 1, 1117[29].

Rom. 1,21 *EVANUERUNT*] B fol. 43^{v} *Pel. Putantes <se> dei magnitudinem cogitatione posse comprehendere evanuerunt a naturali sapore creaturas pro creatore venerando* = Pelagius, Expositiones, MIGNE PL Suppl. 1, 1118.

Rom. 2,7 *QUI SECUNDUM*] B fol. 44^{v} *Pel. vel tunc perfectum erit opus si in finem usque duraverit.* – Pelagius, Expositiones, MIGNE PL Suppl. 1, 1122: *sive tunc erit perfectum opus si in finem usque duraverit*[30].

Siehe auch oben S. ###.

Ps.Hieronymus, Commentarii in epistolas s. Pauli.

Rom. 3,4 *VERAX*] B fol. 45^{v} *H. illi ita ducunt quasi ideo deus verax quia homo sit mendax, hic omnes pro maxima parte dicit.* – Ps.Hieronymus, MIGNE PL 30, 658B: *Est autem deus verax, omnis autem homo mendax; hic omnes pro maxima parte dicit.*

Rom. 3,4 *SICUT*] B fol. 45^{v} *H. Hoc testimonium ita posuit pars adversa quasi dixerit David Propterea ego peccavi ut tu iustus apareas (!) me iudicando, sed verus sensus sic habet, quia promiserat se deus sine personarum acceptione in peccantibus vindicare, et quidam eius patientiam mendatium iudicabant. Vincit cum iudicaverit, quando eorum facta punit in quibus nemo poterat vindicari.* – Ps.Hieronymus, MIGNE PL 30, 658C: *Hoc testimonium ita posuit pars adversa quasi diceret Propterea ego peccavi ut tu iustus appareas me iudicando, sed verus sensus sic se habet, quia promiserat se deus sine personarum acceptione in peccantibus vindicare, et quidam eius patientiam mendacium iudicabant. Vincit cum iudicaverit, quando eorum facta puniet in quibus nemo putaverit vindicari.*

Ps.Primasius, Commentaria in epistolas s. Pauli.

Gal. 4,7 *SERVUS*] B fol. 93^{r} *quid vis servus fieri, quia accipiens spiritum filii, filius et haeres effectus es.* – Ps.Primasius, Commentaria, MIGNE PL 68, 595B: *quid vis servus fieri, qui accipiens spiritum filii, filius et haeres effectus.*

Ps.Remigius von Auxerre, Enarrationes in psalmos?

Rom. 4,7 *QUORUM*] B fol. 46^{v} *quod remittitur tegitur et quod tegitur non imputatur.* – Remigius, Enarrationes ps. 31, MIGNE PL 131, 301A:

---

29) Auch Ps.Hieronymus, Commentarii, MIGNE PL 30, 650B.

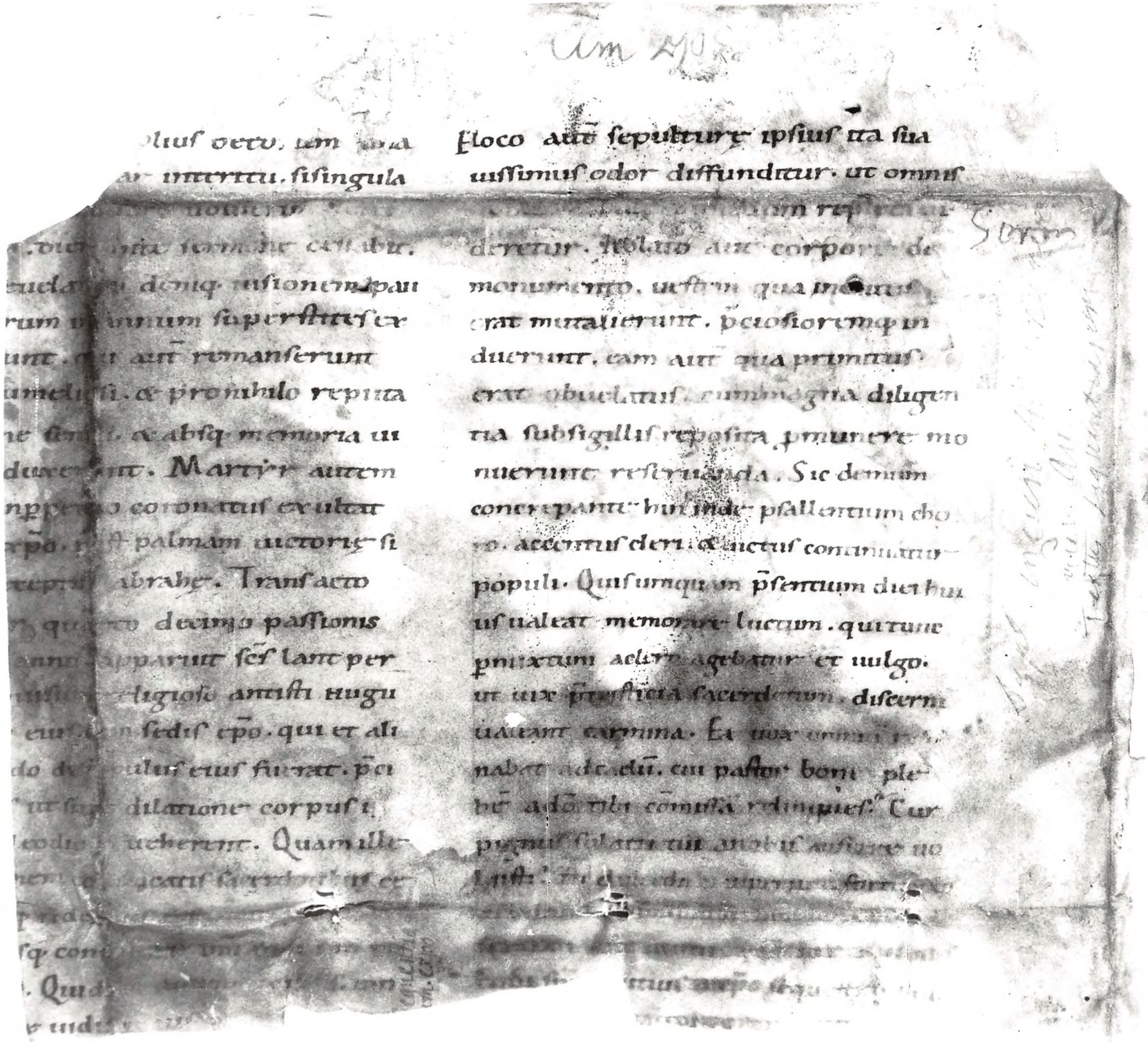
30) Ps.Hieronymus, Commentarii, MIGNE PL 30, 654BC: *Et tunc erit perfectum opus si in finem usque duraverit.*

tenebamur hoc odore. Illic mansi duas continuas ebd[illegible] meo sine cibo & potu. Manum habuimus de facie ac corpore ar-
gr ab alius uideremur repleti musto. Sol uero quadragesima
die sacepta benedictione fratrum & abbatis reuersus sum cum
socius meis ut rediret ad cellam meam ad quam ituri sera cras
tino. Dixandus ses brendanus cum omni congregatione sua
p strauerunt se ad terram. glorificantes dm atq; dicentes.
Iustus dns in omnib; uiis suis & ses in omnib; operib; suis qui
reuelauit seruis suis tanta ac talia mirabilia & benedictus in do
mus suus. qui hodie nos refecit de alio gustu spirituali & potu.
His finitis sermonibus dixit ses brendanus. Eamus ad refec
tionem corporis & ad mandatum nouum. Transacta autem illa
nocte accepta benedictione mane fratrum. ad cellam suam ses bar
rindus p rexit. Igitur ses brendanus de omni congregatione
sua electus bonus frib; septem. & clusit se uno oratorio cum
illis. & locutus est ad illos dicens. Consilium meum amantis
simi. consiliu atq; ad utorium a uobis p stolor quia cor meum
& cogitationes mee & luminare sinum a uoluntate tantum si uo
luntas di est. Terra autem de qua locuti & pat barrindus repmis
sionis scos. uicorde meo ppositum illam querere. quomodo uob
uideatur. aut qd consiliu uultis me dare. Agnita uero illi uo
luntate sei patris quasi uno ore dicunt omes abba uoluntas
ura ipsa est & nra. Nomine parentes nros dimisimus. Nomine hereditatem nrm despeximus. & corpora nra tradidimus in manus
uras. Itaq; parati sumus siue ad mortem siue ad uitam uob cum re-
uma tantum quaramus di uoluntatem. Dixitur ergo ses brun

Clm. 29890 / B 3

dicens· D̄s cognitor incognitoꝝ· & reuelator absconditor
omnium· tu scis angustiã cordis mei· O ep̄cor tua maiestatem·
ut mihi peccatori dignetis p̄ tuã magnã misericordiã reuela
re tuũ sc̄rũ quomodo videor p̄oculis meis· Non dignus
meis meritis p̄sumo· sed dementia tua· Cumhec dixisset
intrasse· atq· resultasset ecce una excelsis ambus uolabat de ar-
bore· & sonabant ale eius sicut tintinnabuli ẽtra nauẽ ubi
uir di sedebat· que sedit hsumitate pr̄e· & coepit extende
re alas· quasi signo lẽtitiae· & placido uultu aspicere sem p
trem· S tamẽ agnouit uir di· quia ds recordatus ẽ depcatio
eius· Tunc ait ad auem· S mmurus di es· Narra mihi unde
istae aues· aut p qua re illorũ collectio hue sit· Que sta
ait· Nos sumus de illa magna ruina antiqui hostis· se
peccando consensimus· Sed ubi sumus creati p lapsũ
cum suis satellitibus contigit nr̄a ruina· D̄s aut nr̄ iust
est & uerax· p suũ magnũ iudiciũ misit nos in istũ locum
Poenas non sustinemus· per p̄sentia di possumus uidere
men· Tamẽ alienauit nos a consortio aliorũ qui stetere
Vagamur· p diuersas partes aeris & firmamenti & ter
rã· sicut alii sp̄s qui mittuntur· S ed in sc̄is diebus atq· do
micis accepimus corpora talia que tu uides & cõmoran
hic laudemusq· nr̄m creatorem· Tu autem cũ tuis frib
habes unũ annum intuo tenere· adhuc restant sex· u
ho die celebrasti pascha ibi omni anno celebrabis· & p̄ e
uuenes que posuisti in cor de tuo· Adest terra ep̄mi
nus seos· Cumhec dixisset leuauit de pra illa auis· &

Clm. 29890 | B 3

floco aut̄ sepulture ipsius ita sua
ussimus odor diffundatur. ut omnis
deretur. Volvo aut̄ corpora de
monumento. ut sum qua me
erat mutatorum. p̄ciosiorem p in
duerunt. eam aut̄ qua primitus
erat obuelamus. cum magna diligen
tia subsigillis reposita. p̄munere mo
nuerunt reseruanda. Sic demum
concrepamus hinc inde psallentium cho
ro. accensus deni. & uictus conuiuium
populi. Quisumquam p̄sentium diei hui
us ualeat memor ut lucrum. quitunc
pmixtum aliis agebatur et uulgo.
ut uix p̄scripta sacrorum. discerni
uallant carmina. Et tua omnia
nabet adc. dū. cui pastor bonus ple-
bē adōrabi cōmissa redimpiet. Cur
pignus filiorum tuū mobis mutuare no
luisti

Clm. 29890/L 1

Cau. 29890/21

tractus corpore. [illegible] debilita
tr. Quicum ēmuta[illegible]rū.
ante quā ueniſſet ad locum. ꝓmneſ
ſubtꝰ membrorū ſolutiſ conpageſ
quaſi ſtillaſ umquam patereꝰtur in
ſumitatesſ. ſtarumq; proſecutuſ eſt
cum. nullo ſicut grauſ ſuſtentante
greſſum. Populuſ autem ſubſequenſ.
et haec uidenſ glorificabat dn̄. et
in locuſ quae p miraculorum conſe
crata ſunt ſigna dō dicata conſtru
xit oracula. Interea igitur preme
morato proximantesſ uico Leodio.
qualis & quanta fuerit exultatio ob
uiantium. quis dubitet credentium.
peromnia eum plateaſ dō ducitur
gentiaſ. gentiuſ et lyturgia ſimul
perſultant. inaethera. dabant gau
dia. lacrimaſ. corde gratulanti pro
fuſaſ. Suſcipientesſ autem membra
dō dicata theca deaurata fabrili
compage contexta. ſubter aram ei
locauerant. prout merita martyꝝ
ris xpi exigerant. Qui [illegible] aut
[illegible] uiſionē

Clm. 29890/21

blatis dnē placare muneribꝫ, et intercedentibꝫ, omibꝫ, sēis tuis
acunctis nos defende periculis. f. SECRETA
Sumpsimus dnē omium scorū tuorū sollemnia celebrantes
sacramenta celestia. pista qs. utqd temporaliter gerim. aeternis
gaudiis consequamur. f. AD COMPL
Adesto dnē supplicationibꝫ, nris. et intercessione omiū sco-
rū tuoꝝ. ppetua nob miseratione benignus impende. f. AD SA
Os largitor pacis. et amator cari. PRECORDIA FRATRUM
tatis. daserui tui in una uoluntate concordia. et ab
omib, quę nos pulsant temptationib. et periculis te miser-
ante liberem. f. SECRETA
Hanc sacrificium qs dnē intende placatꝰ. utqui ppria rogamus
absolui delictis. ni grauemur externis. f. AD COM
Spm nob dnē tuę carnalis infunde. utquos uno celesti pa-
ne satiasti. una facias pietate concordes. f. AD SA
Os qui diligentibus te facis eam
eta pdesse. da cordib, nris immobilabile carnalis affectu. ut de
sidera dei tui inspiratione concepta. nulla possint tēptatio-
ne mutari. f. SECRETA
Os qui nos ad imaginē tuā sacramentis renouasti et percepti. p
fice gressus nros in semitis tuis. ut caritatis donū qd fecisti
a nob speran. p hec quę offerimus sacrificia tua sanas appbendi. f.
Libera nos dnē ab omi malo ppetuus. et tua nob cari
tatē infunde. utquos uno celesti pane satiasti. una facias

D-70 8461
Mus Roy
2 Pac. c. 2

Bayerische Staatsbibliothek
Photostelle
8000 MÜNCHEN 34

2° Inc. c.a. 1948 d (1
vord. Innendeckel

an difficilia. Si facilia. ꝑ quis ea impleuerit. & cur
dauid in psalmo canat. Cui singis labore in ꝑcepto. &
merū. Propter uerba labiorū tuorū. ego custodiui ui
as duras. & dns in euangelio. Orate ꝓ angustiā por-
& diligite inimicos uros. & orate ꝓ his qui ꝑsequuntur
uos. Si mala difficilia. cur ausus es dicere facilia di ee
mandata que nullus impleuerit. non intellegis tuas mi
se sententias pugnare. Aut cū facilia sunt & infinita
e multitudo hominū qui ea impleuerunt. aut difficilia
extimere dixisti ee facile qđ difficile e. Soletis & hoc
dicere. Aut possibilia ee mandata & recte a dō data.
aut impossibilia & non inhis ee culpā qui acceperunt
mandata. sed illo qui dedit impossibilia. Numquid
ꝑcepit mihi ds ut rem quod ds e. ut nihil mi me & &
dnm creatore e. ut maior rem angelorū fastigio. ut ha
bere e quod angli non habent. de illo scriptū e. quasi
proprīū. Qui peccatū nō fecit. nec inuentus e dolus in
ore eius. Si hoc & mihi cōmune cū xpō e. quid ille
habebit proprīū. Alioquin ꝑse tua sententia destruet.
Asseris posse hominē sine peccato ee. si uelit. & post
grauissimū somnū ad decipiendas animas rudes. frus
tra conaris adiungere. non absq. di gīa. Sicut semel ꝑ
se potest homo ee sine peccato. quid necessaria e gīa di-

Lem. 6294, f. 8r

iustificati grã illius. heredes simus iuxta fidẽ uite ætne. Hec bre
uiter quasi de latissimo atq. pulcherrimo aptice doctrine prato
carpsimus. ut dure frontis impudentia conteratur. Transe
amus ad euangliã. & apticos iguiculos clarissima xpi lãpade
compleamus. Omis qui irascitur frī suo sine causã. reus erit
iudicio. Qui aũt dixerit frī suo racha quod mĩꝑtatur uanus.
& absq. cerebro. reus erit concilio. Haud dubiũ quin scõrũ
& anglici senatus. Qui aũt dixerit fatue. reus erit gehenne
ignis. Quis nr̃m non potest huic uitio subiacere. cũ etiã pro
otioso uerbo reddituri simus rationẽ in die iudicii. Si ira &
sermonis iniuria atq. interdiũ locus iudicio concilioq. & gehen
ne ignibus delegatur. quid merebitur turpiũ rerũ appe
titio & auaritia que ẽ radix oĩũ peccatorũ. at malor
Si inquit
offeres donũ tuũ ad altare & ibi fueris recordatus qua
frīs tuus habet aliquid aduersum te. dimitte ibi munus
tuũ coram altari. & uade prius reconciliari frī tuo. & tũc
ueniens offeres munus tuũ. Mee ẽ potestatis ut non
habeã aliquid frem meũ. Ut aũt ille habeat aduersũ me
aut non habeat. illius uoluntate consistit. Quid
igitur faciã si ille reconciliari noluerit.
Obsecrẽ. flectã genua. sed audire contẽnet.
an ob torto collo nolentẽ mus amicitie tã
ham. & que ẽ maior inimicitia quã amicitias

Clm. 6294, f. 52v

Proxime accessit quidā luciferi sectator
cum alio eccl̄e alumno odiosa loquacitate con
tendens. cauam facundiā exercuit. Asserebat quip
pe uniuersū orbem diaboli cē. & ut iā familiare est eis dicere.
factū de ecclā lupanar. At ille contrario rationabiliter qui
dē sed impor tuno & loco & tempore. defendebat nonsine cau
sa xp̄m fuisse mortuū. nec obsurdox tantum mastrugam de
filiū descendisse. Quid plura. cū audiremus circulū lumina
ria iā implatenis accensa soluerent. & meridianā disputationē nox
interrumperet. consputaq; pene inuicē facie recessimus. hoc
tamē his qui adfuerant statuentib;. ut insecretā porticū primo ma
ne conuenirentur. Quo cū iuxta placitū omēs conuenissent.
iussū est utriusq; sermonem notario excipi; atq; ita residentib;
cunctis lucaferanus dixit. Hoc primū michi respondere uolo.
arriani si xp̄iani sint annon. Orthodoxus dixit. Ego plus
interrogo. utrumne omēs hereticī xp̄iani sint. Lucaferanus dixit
Quē hereticum dixeris. dixeris xp̄ianū negasti. Orthodoxus dixit
Omēs ergo hereticī xp̄iani non sunt. Lucaferanus dixit. Iā superius
audisti. Orthodoxus dixit. Si xp̄iani non sunt. diaboli sunt. lu
caferanus dixit. Nemo dubitat. Orthodoxus dixit. Si aūt

Clm. 6294, fol. 87v

indigto dī eicio demonia · supuenit nuos regnū dī Quo digto lex dī in duab; tabulis lapideis conscripta referatur · ut mox do legimus Accepit inquit moyses duas tabulas · scriptas digto dī Unde ostendatur hunc spm scm legis latorē esse cuius lex a peccatis homines liberat · scdm adtestantis pauli ꝑconiū Lex spūs uitę liberauit me · a lege peccati & mortis Cuius uirtutis potentiā · magi quoq; pharaonis mirabiliter confitentur dicentes Hoc digtus dī est · Adhuc aūt spm scm dn̄ ee uel creatorē · ꝑ phetā dauid apte ait declarat dicens Verbo dn̄i cęli firmati sunt · & spū oris eius omnis uirtus eoꝝ · & iterum Emitte spm tuū & creabunt · Uirtutes aūt cęloꝝ · angelos ee · nemo dubitat · Tu etiā scdm apli testimoniū · in hunc spm tanquā in suę originis auctorem · reuerentissime desiderat aspicere · Dicit enī ita · Et aquę sunt uobis a spū scō missa de cęlis · in quē concupiscunt angli conspicere Sicut noueris · faciendi quę uult ꝑ prū non habere arbitrium · Ac cū indispensatione sacramenta libertate uti uoluntatis · nec expectat iubentis imperium · apparet eum ee nō creaturā sed dn̄m · Apls enī cū de cęlestium donoꝝ diuersitatib; loqueretur · ad extremū intulit · Hęc aūt oīa operatur unus atq; ide spūs · diuidens singulis prout uult · & iterū · Spūs inquit scūs · distribuit oīb; scdm uoluntatē suam ·

Clm. 6294, fol. 149v

Affricā ut dixi cū tcīā orbis partē maiores nri accipiendā descripserint. nī spacioꝝ mensuras sed diuisionū rationes secuti sunt. Illare hoc siquidē magnū qđ ab occasu exoceano ortū. in meridiē magis uergens. angustiorē intē se & oceanū coartate affricę limitem facit. Vnde etiā aliqui quanuis eā longitudine parē. tamē multo angustiorē intelligentes. minerecundū arbitrati sunt tcīam uocare partē sed potius in europā affricā deputantes. hoc ē sedam eā porcionē appellare maluerunt. Cretera cū multo amplius tre maffrica ardore solis quia in europa rigore frigoris inculti atq; incogniti sit. quippe cū oīa pene animantia t germinantia patientia & tolerabiliuꝰ ad sūmū frigoris quā ad summū caloris accedant. ea salicē causa ē. affricā p oīa situ & populis minorē uideri. quia & natura sui min hē spacii. & celi inclemtia plus deserta. Cuius descriptio ppuncias & gentes hec ē

De Libia et caput sit affrice

Libia cyrenaica & pentapolis. post egyptū in parte affrice prima ē. hec incipit acumtate parechomio & montib; cadubathamon. inde sedo mari usque ad aras philenorū extenditē. Post se habe usq: ad oceanū meridianū gentes libū. ethiopū. & garamantum. huic ē aboriente egyptꝰ. a septentrione mare libicū. ab occasu syrtes maiores & trogodite contra quos insula calipso ē. a meridie ethiopie ripolitana puncia que & subuentana t regio

De Tripoli

oceani arzugū dicitur. ubi lepcis magna cuitas ē. quāuis arzuges plongū affrice limitē generalē uocentē. hē aboriente aras philenoꝝ. inter syrtes maiores & trogoditas. a septentrione mare siculū t potius adriaticū. & syrtes minores. ab occasu bizanceū. usq: ad lacū salinarū. a meridie barbaros getulos. natabres & garamantes. usq: ad oceanū ethiopicū pungentes.

Bizantiū. Zeugis. Numidia.

Bizancium. Zeugis & numidia. Zeugis autem prius non unius con

Cam. 10292, f. 9r

tē ustm̄ adsert. pulsim̄ eque cū poplo moysen sacra egyptioꝝ
fuisse finxerū. que aegyptios armis recipere molientes coactos tēpesta
tib; ac repulsos domū redisse. & hic aliquid ampliꝰ. & si n̄ totū
p dictū qđ ille celauit. Quapp̄ q; moysi magno illi duci testimoni
um ambo dixer̄. ab ipso sic̄ p eū a gesta & dicta sum̄ p ferem̄. Cum
poplm dī hoc ē gen̄ ioseph egyptū cui ope salui eram̄ seruitio oppꝛ
sū labore cruciarent. insup etiā ad necandā sobolē suā crudeli impe
rio cogerent. dimittī dō plm suū liberū ad seruiendū sibi p moysen
nuntiū iubet. contēptq; durissimis contumacer supplicijs egit. Qui de
cē plagis onerati ac pterriti. tandē quos dimittere noluerant etiā fes
tinare coegerē. post aquas in sanguinē uersas. ardentib; sitī grauiora
afferentes penarū remedia quā penas. post horridos rana ranarū
squalores poma munda in mundaq; reptantes. post ignitas scy-mphes
& musq; toto aere iubrante intabiles. post muscas cammas etiā pri
moꝝ in brox horridis morsib; cursitantes acerbeq; inferentes ta
grauia tormēta quā ptia. post omniū pecoꝝ & uirox repentinā
ruinā stragēq; generalē. post uesicas efferuescentes ulceraq; ma
nantia. & ut ipsi dicere maluer̄ scabiē ac uirulentē totis corpoꝝ
erūpentē. p grandinē cū igne p mixtā passi hoīes arenta arq; ar
bores pterentē. post locustas ex nubes exhaustas omnib; ipsasq; radices
semnū p sequentes. p tenebras imagnib; dras. crassiorē palpabi
les. diuinitate ferarē. postremo post uni formē moto aegypto pri
mitiuę sobolis necē. pareq; p immūssas orbitatū tēpestates qui iuben
ti dō n̄ cesserant. cessere primiom. Sed mox persima penitentia di
missos p sequi ausi. ultima nefande p uicanię expendere supplicia.
Nā rex eoꝝ inuīssu egypti excercitū curribꝰ arq; equitib; instructū
in cruēa errantes egit. Cui numerū hoc solo uel maxime argumento
conijcere possum. qđ cū sexcenta milia uiroꝝ timuer̄ arq; fuger̄.

Cem. 10292, f. 14r

ugum excutiunt. arma sumunt. bellum instaurant. Lacedemonii tyr
reu athenensem poeta. ducem p̄lio legunt. Q uitrib; conflictib; fusi.
amissu exercitu uocata in libertate seruoru manus suppleuerunt.
Sed cu sic quoq; desistendu certamini; ppter metu piculi arbitrarentur.
tyrtei poetae & ducis certi composito carmine & pconcione recitato.
rursus accensi mox in certam ruunt. Tanta autem ui animoru concur
sume. vt raro unqua cruentius plium exarserit. Ad postrem tam.
lacedemoniorum victoria fuit. Tercio messenij reparauere certamen.
nec lacedemonii morati. multas in auxilium copias vtrimq; duxerunt.
Athenenses u lacedemonios alibi intentos e diuerso aggredi param.
nec tam lacedemonij queuere. Nam ipsi in messenios occupati. pelo
ponnenses immiserunt. qui athenienses prelio excipierent. Athen
enses autem missa in egiptum parua classe. impares uirib; naual
congressu facile uincuntur. Dehinc recepta classe. auecti & iam mi
litu robore. victores in plu uocant. Lacedemonij quoq; omissis me
senus. in athenienses arma conuertunt. Diu uariae & graues pug
nae. & anceps victoriae status. ac postremu pendente eventu vtrimq; discef
sume. Sciendum tamen est. maximam ipsam ce spartham qua & lace
demoniam ciuitatem. atq; inde lacedemonios spartanos dici. Igitur
inde reuocati lacedemonij ad messenioru bellu. ne mediu temp; ociosu
athenensib; relinquerent. cum thebanis pacisc̄untur. vt boeciorum
imperiu eis restitueret. qd temporib; belli p̄sici amiserunt. si illi
athenensiu bella susciperent. Tantus furor spartanoru erat. vt
duob; bellis impliciti susciperet tertiu n recusarent. du in inimicissimus
hostes adquirerent. Athenienses tanta belloru tempestate p moti du
os duces delegerunt. periclen spectate uirtutis uiru. & Sofoclen
scriptorem tragediaru. q diuiso exercitu & spartanoru fines
late populati sunt. & multas asiae ciuitates athenensiu imperio

adiecerunt.

Clm. 10292. f. 19r

19

aut sexta que v demū anno iiii ꝯ medio expletis apd helide gretie
ciuitate agone & lud' exercebat sola VRBS ROMA A romulo & remo
in talia geminis auctoribꝫ edita e Cui' regnū & primo romul' pa
ricidio imbuit · pariq; successu crudelitatis sine mora raptas
sabinas impūe nuptis & federatas · mariꝫ uparentū cruore
dotauit · Itaq; romul' interfecto primū anno numitore · debinc
remo frē · arripuit imperiū · urbeq; cōstituit · regnū aut · muros
fris · templū soceri sanguine dedicauit · sceleratoꝫ manū ꝓmissa impu
nitate collegit · Primūlli cap' ad bellū forū urb fuit · mixta simul
extēna ciuilia q; bella nūq defitēa significaūt · sabinoꝫ ass federe
ludq; plexerat feminas tā inhoneste pstupsit · q nefaris defendit
Romulus D ucem corū tatiū tatiū senē honestis pietatis causis insistentē diu ar
titū tatiū mis ppulsatiū mox ut insocietatē regni assūpsit occidit · Cū uegen
duce sabi tab; plū adhuc paruo nomine iā magnis uiribꝫ agitatū · ceninensiū
noy occi capta ac diruta oppidū assūptis semel armis · nunq; quies · quippe
dit · quib; egestas turpis atq; obscena fames domi timerent · si ung · pace
adquieuissent · Iam hinc incessabilia certamina & iuxta quantitate
uriū semp grauia quā breuissime strinxeri · DE diuersis bellis
alliū hostiliū militaris rei institutore · fiducia ROMANORUC
benae exercitatae iuuentutis albanis intulisse bellū · & diu alterna
secus spe incerta certa clade · tandē persimos exitus indubios euenisse ·
diu cōpendiosa ter geminorū congressione finisse · Rursus pace disrupta ·
mettii · fufetiii cū ipsi de nare bello medicata etiā petitione suspensi cur
ribus in diuersa raptan ab · duplex · os ammunitā poena diuisi corporis
expendisse · Latinis ancomarcio duce ipse congressos · aliquando sup
Latini ab ancomarco iuncunt · patos · Tarquinii prisci · omissis finitimos · potentes tunc ciuitate duodecim po
pulos innumeros confecisse cōperimus · Regentes seruio tullio insistente
uictos fuisse nec domitos · Tarquinii superbi regnū occupati soceri scelere

Cem. 10292. f. 21v

tus ꝑpemodū ab exercitu imperator creat' in galliā transit. vbi gr'atianū augustū
subita incursione ꝑtritū. atq; in italiā transisse meditantē dolis circūuentum
interfecit. frēnq; eius ualentinianū augustū italia expulit. Valentinianus
in orientē refugiens. a theodosio pīa pietate susceptꝰ. mox etiā imperio res
tauratus est.

VI Teodosio Imperatore.

Anno a urbe condita millesimo c xxx octauo. theodosius xl primꝰ ab
augusto interfecto ꝑ maximū gratiano imperiū Romanū orbis obtinuit. man
sitq; in eo annis undecī. cū ia in orientis partib; uiuente gratiano sex annos
regnasse. Itaq; iustis necessariisq; causis ad bellū ciuile ꝑmotꝰ. cū duob; au
gustis frib;. & ultione unius interfecti sanguis exigere. & restauratione mise
ria alterius exulantis orare. posuit in do spē suā. sibiq; a diuisus maximum
tyrannū sola fide maior. nā longe minor. unius apparatꝰ bellici cōparatione
ꝓpulit. Aquileię tē maxim uictorię sue spectator insiderat. andragatius
aut comes ei' sūmā belli administrabat. Qui cū largissimis multū copiis. ip
sāq; magnarū copiarū fortitudinē ꝓcellente consilio omīs incredibilit alpū
ac fluminū adit' cōmunisse. ineffabili iudicio dī dū nauali expeditione
incautū hostē ꝓuenire & obruere parat. sponte eadē que obstruxerat claus
tra deseruit. Ita theodosius nemine sciente ut n ducā repugnante ua cuas
transmisit alpes. atq; a quileiā impetuosus aduenies. hostē illū magnū
maximū. trucē. & ab immanissimus quoq; germanoꝝ gentib; tributa
ac stipendia solo tirone nominis exigentē. sine dolo & sine controūsia
clausit. coepit. occidit. Valentinianꝰ recepta italia. imperio restitutꝰ est.
Andragatius comes cognita maximi nece. ꝑcipit sese nau mundas de
dit. ac suffocatus ē. Theodosius ui cruenta uictoriā. do ꝑcurante fuscepit.
Et ecce regib; & tēporib; xpianus qualit bella ciuilia. cū uitari nequeunt
transigunt. Ad uictoriā ꝓuentū ē. in rupta ē ciuitas. correptꝰ tyrannꝰ
& occ parū ē. Et ecce parte alia uictꝰ hostilis exercit'. atq; ipso tyranno tru
culentior comes tyranni ad mortē coactꝰ. tante dissolutę eluseq; insidię.

Clm. 10292. f. 135v

Itē p'scian' ñ integer uot'. Itē p'scian' de constructione uot'. Itē adbreuiatio p'sciani uot'.
Item adbreuiatio consentij sup' p'scianū uetus uot'. Itē eiusdē ogdoū uot'. Prisciani de nomine & uerbo uot'. Prisciani de xij uersibus cū exercio de nomine & uerbo uot'. Itē p'scianus de duodecī uersib; cū seruio cent' metro uot'. Glose sup' donatū cum exercitio uot'. Beda de metrica arte cū foca uot'. Item beda de metrica arte cū pspero uot'. Augustinus sup' donatū & de animae uirtutibus uot'. Vudrac sup' donatum uot'. Item focas cū prisciano de accentibus & quibusdā glosis uot'. Hieronimus de grammatica & augustinus sup' minorē donatū uot'. Isidorus de grammatica uot'. Item donatus cū declinationib; & anuano uot'. Itē declinationes cuiusdā uot'. Item cap' de ortographia cū quibusdam questionibus ueteris ac noui testamenti uot'. Albinus de viij partibus cū pschomachia uot'. Commentū remigij sup' exercitiū uot'. Pomponius de gramatica cū valerio p.bo & sergio uot'. Iunius filargius sup' uirgilium cū uita alexandri magni uot'. Ysagoge. categorie. peryermenie. topica ciceronis & topice differentie. uot'. Ysagoge porphirij cū beda de metrica arte & donato maiore & minore uot'. Boetius sup' ysagogas. & categorias uot'. Itē Boetius sup' topica ciceronis cū libris de diuisione & diffinitione & de topicis differentijs & de categoricis & ypotheticis. sillogisticis. uot'. Primū commentū boetij sup' ysagogas uot'. Item primū cōmentū boetij sup' peryermenias uot'. Item secundū commentū boetij sup' peryermenias uot'. Categorie augustini uot'. Itē cathegorie aug' uot'. Gezo de categoriis cū psio uot'. Itē dialectica aug' cū epla alexandri uot'. Rethorica ciceronis cū fortunatianp & alcuino uot'. Victorin sup' rethoricā ciceronis uot'. Itē cōmentū boetij sup' peryermenias uot'. Cathegorie aug' & peryermenie apulei uot'. Cathegorie aug' uot'. Iant francus de dialectica uot'. Musica boetij cū euclide de geometrica uot'. Boetius de arithmetica cū gerbto de abaco uot'. Boetius de trinitate cū marciano de dialectica uot'. Alcuin' de rethorica & de dialectica uot'. Macrobius de sōnio scipionis & de saturnalib; uot'. Salustij uot'. Dictis de excidio troiano cū Homero uot'. Historia uilij cesaris uot'. Liber solinj uot'. Palladius de agricultura cū uegetio de architectura

Lem. 10292. f. 145v

fuisse tẽpla marmorea · lapidib; pciosis auroq; di
stincta · & multa alia que uidentur in credibilia ·
Hanc turri nẽbroth gigas construxit · q; post
confusionẽ linguarũ migrauit unde ad psas
eos q; ignẽ colere docuit · Abhinc erroresq; gen
tiũ creuerũt · ii dc xl iii ·

Phalech annoꝝ c · xxxx · genũ ragau · his tempo
ribꝫ primo tẽpla constructa sunt · et quidẽ
principes gentiũ · tãquã dij adorari coeperũt ·

Ragau annoꝝ cxxxii · genũ seruch · Sub q; ipsi ii dcc
tarũ regnũ exortũ ẽ · ubi primus regnauit lxx iii ·
thanus · Seruch annoꝝ cxxx · genũachor
egyptiorũ regnũ sumit principiũ · ubi pri
mus regnauit Zoes iii xxx ·

Nachor annoꝝ lxxviii · genũ thara sub
quo regnũ assyriorũ siamoꝝq; exoritur ·
Sed primus assyrius regnauit belus · que q; da
tur nũ existimant · Kimusq; insignia agy
aleus · a q; agyalea nuncupata ẽ · que aete
nus peloponensis uocatur · iii cxiii ·

Thare annoꝝ · lxx · genũ abram · Sub quo
Zoroastres magice inuentor · a nino rege
occidit · muriq; babilonie asamoniamia
de regina assiroꝝ edificant · Tercia nũ

Abraham annoꝝ c · genũ Isaac · di ẽ xs ·
exsara libera · Nã primũ exancilla agar ·
genuerat hismahel a q; Ismaheliturum
genus · quipostea agareni · adultimũ sarra

Jcem st dicti ·

Isaac annoꝝ lx · genuit iij cc lxxx iiii
geminos · Quoꝝ primus esau · a q; idumeq; Secũ
dus iacob q; cognominat ẽ isti · a quo hebrei
te sunt nuncupati · Hoc tẽpr · regnũ gre
gorũ inchoat · ubi primus regnauit Inachus ·
cui filius fuit foroneus qui primus ingre
ca legẽs iudiciaq; conscripsit · His tẽporibus apud lacũ trritonidẽ minerua inspecte
uirginali apparuisse scribit · iij ccc xl iiij

Iacob annoꝝ xc · genũ ioseph · His tẽpribꝫ
serapis iouis filius egyptioꝝ rex moriens
indos transfertur · & memphis ciuitas in
egypto conditur · iii cccc xxx iiij

Ioseph annoꝝ c x · Hoc tẽpr · greca
argo regnante habere segetes coepit · de
latis alumde seminibus · iii d xl iiij

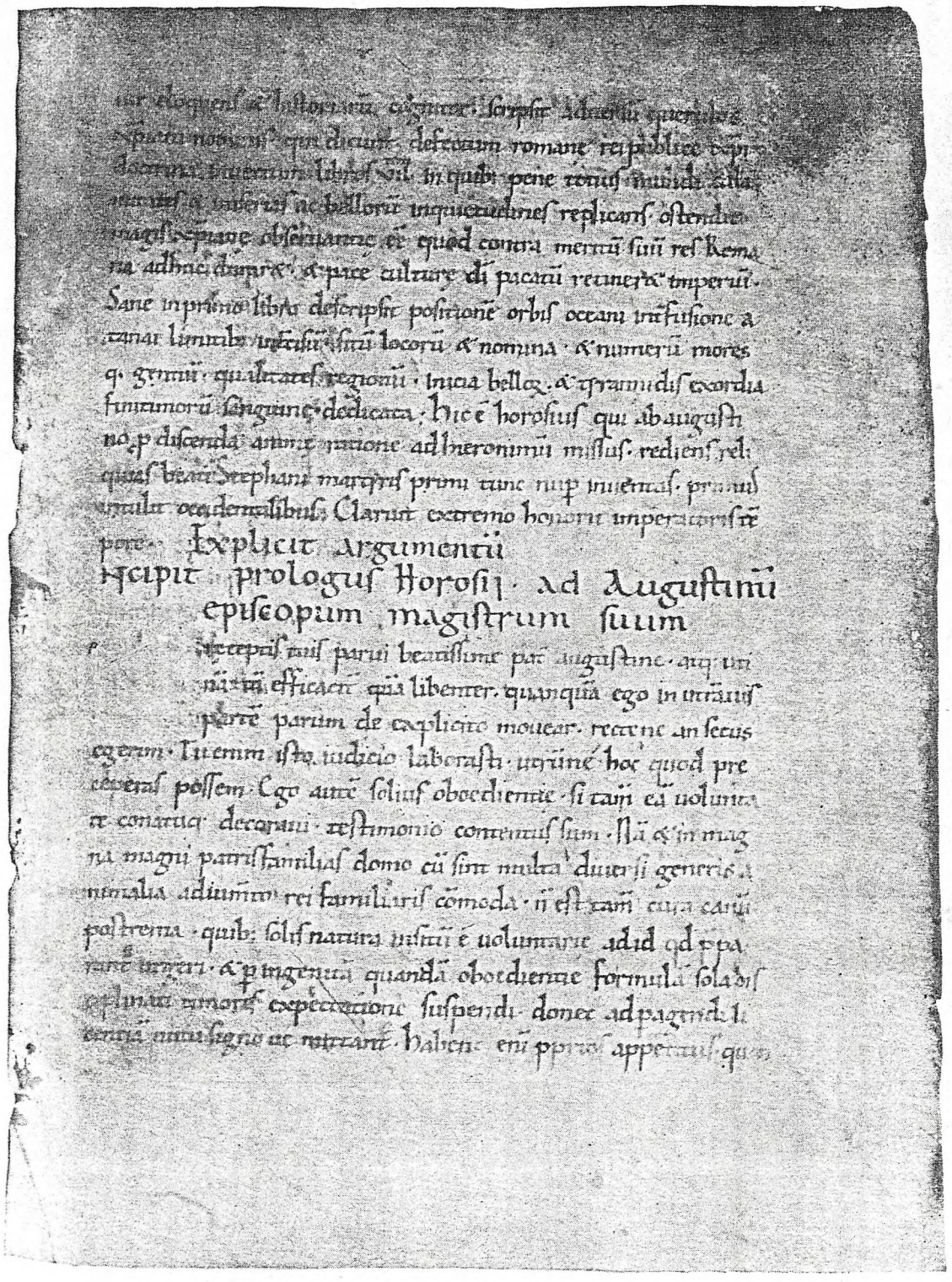
Hebreoꝝ seruit in egypto annoꝝ c xl
iij · His tẽpribꝫ promotheus fuisse scri
bitur quẽ singunt fabule deluto fo
masse homines · Tunc cria fr ei athlans
magnus ẽ astrologꝰ habit · mercuriusq;
nepos athlantis multarũ artiũ peritꝰ ·
cobhoc post mortẽ indeos translatus ·

Hac cria ẽtate primus pericles quadri
gã unxerit · Eodẽq; tẽpr cecrops athe
nas condidit · & exnoẽ minerue arcem
athenienses uocauit · Iste cria bouẽ im
molans primus insacrificio · uue adorare p

Zoepit ·

Clm. 10292, f. 148a

R. Fawtier, La bibliothèque et le trésor de l'abbaye de Saint-Evre-lès-Toul à la fin du XIe siècle d'après le ms. latin 10292 de Munich, in: Mémoires de la Soc. d'archéol. lorraine et du Musée historique lorrain 61 (1911) 123 - 156

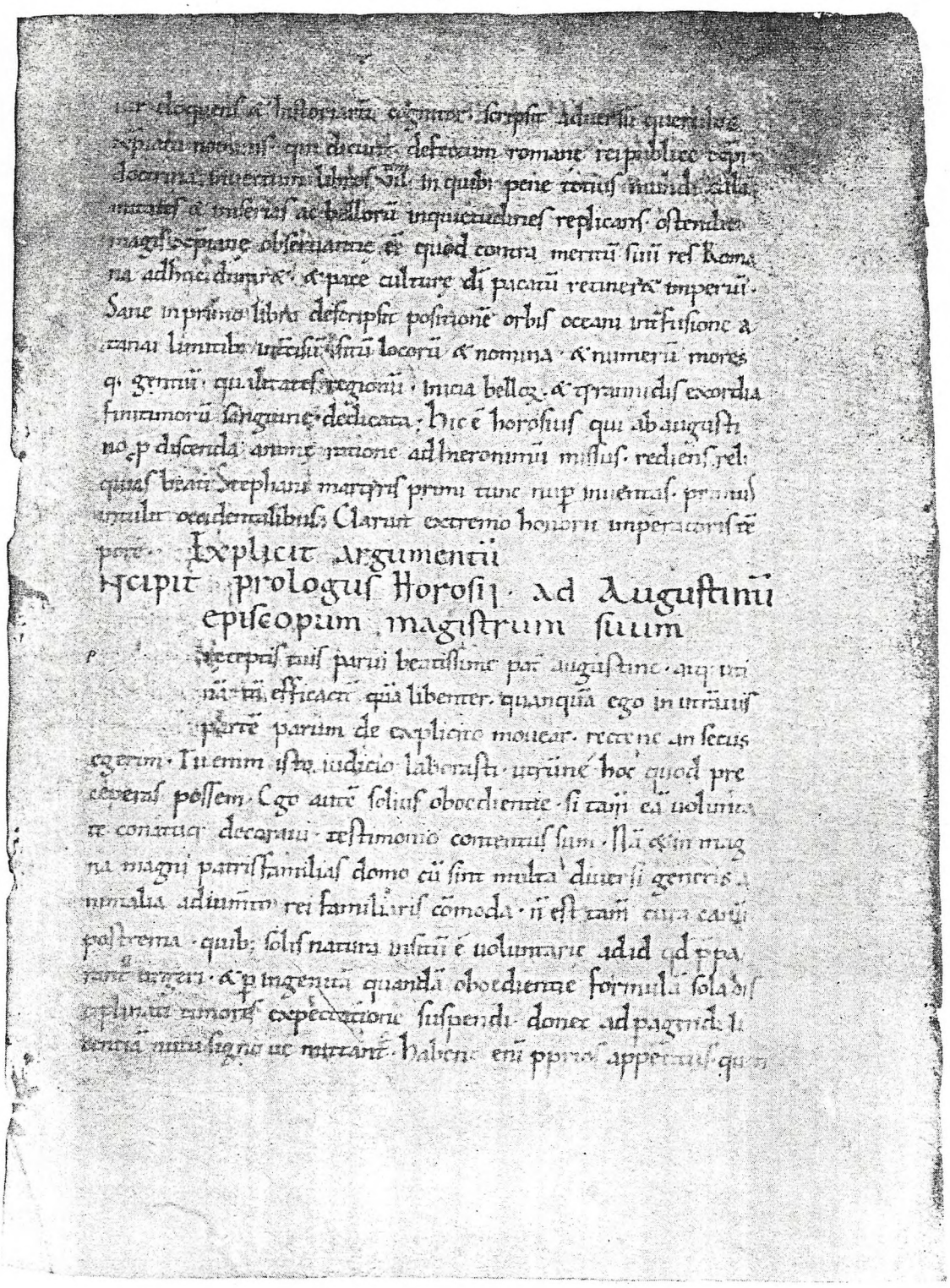

Explicit argumentū

Incipit prologus Horosij ad Augustinū episcopum magistrum suum

MS. LAT. 10 292 DE MUNICH, *folio 3 r°*.

IMP. A. RABEUR, NANCY.

Explicit argumentū

Incipit prologus Horosij ad Augustinū episcopum magistrum suum

MS. LAT. 10 292 DE MUNICH, *folio 3 r°*.

IMP. A. BARBIER, NANCY.

Lec Lib Vocat iohis .Apli.

In dieb: illis.* Audiui uocē de cele dicentē
mihi: Scribe: Beati mortui: qui in dño mo
riuntur. Amodo iam dicit spūs: ut requiescant
a laborib; suis: Opera enī illorū: sequuntur
illos: Seō scī Evē: scd iohēm.

In illo tpr: Dixit ihs turbis iudeorū: Am
en amen dico uob: nisi manducaueritis carnē filii
hominis: et biberitis eius sanguinē. non habe
bitis uitā in uobis: Qui manducat meā carnē
et bibit meū sanguinē: habet uitā eternā:
Et ego resuscitabo eū: in nouissimo die:

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

Clm. 10077, fol. 1r

Bayer. Staatsbibliothek München
(Photostelle)
COD: lat 4° 77
Mle: 1 Q

Dele meis omnem peccatimaculam · ut regubernante ad
ꝯlum pueniant sempiternam · AMEN ·
Humiliata tibi omnium capita · dextere tue benedictionē
sēifica · ac benedicendo peccata relaxa · seiq · spūs infunde
carismata · AMEN ·
Ut sine ulla offensione maiestatis tue p̄cepta adimpleaſ ·
et aduitam aeternam te auxiliante pueniant · quod
ipse praestare dignetur · qui cum patre ⁊ spū sco uiuit
et regnat mscla sc̄lorum · Amen · HANC BEATVS AM
BROSIVS ORATIONĒ CŌPOSVIT ET EAM ANTEQVĀ
MISSĀ CELEBRARET VENIĀ PROSE POSTVLAN DO PRO
PECCATIS CANTARE SOLEBAT HOC MO DO DICE S ;
Ante conspectum diuinae maiestatis tuae reus assisto q̄m
uocare nom̄ sēm tuum p̄sumo · Misererē mihi dn̄e homini
peccatori ignosce indignoſāc doa peccatis meis hec oblatio
videatur offerri · Parce peccatōr labe p̄ceteris capitalium
pollutor · Et non intres in iudicium cum seruo tuo qui a
non iustificabitur in conspectu tuo omīs uiuens · Sed
licet uitaſ ac uoluptatib · carnis adgraiatuſsim
Recordare dn̄e quod carosum · In tuo conspectu ea am celi
non sunt munda · quanto magis ego homo terrenꝰ & im
mundus sicut pannus menstruatꝰ · Indignus sum dn̄e
ihū xp̄e ut uiuā · sed tui non uis mortem peccatoris

Clm. 10077, fol. 6r

Bayer. Staatsbibliothek München
COD: Lat 10077
Rara: 6R

archi epō. Iudicia dñi quanto sunt inuestigabilia · tanto esse debent humanis tūmīb mentib · metuendi. Ut qua curatio mortalis comprehendere ualē · his se necesse ē. humili cordis ceruicē substernat. Quatinus quo eam regentis uolūtas duxerit · illic obediētis mentis gressib · psequat. Ego aut considerans infirmitatē meā · ad aptior sedis culmē nō posse pingere · honus hoc malui declinare · ne in pastorali regimine uparis administrationis accione succūberē. Sal qua secu tre ur non ē · dni disponentis arbitrio · obediēt secutus sū · qđ mise cors de me regentis manus uoluit operari. Nā fraternitati uestrae &si presens non cucurri occasio · necessario fuerat uidendi · qđ indignū me aptiorē dñis sedi prē ē dignatus ē. LIIII

Iam idē de eadē rē philippico comiti exconcubitorū · Inquantū homo discutere & inuestigare iudicia supna non sufficit · intantū sub ea debē ceruicē cordis inflectere. Ut qua id qđ sibi tribuat · quo iudicio disponat ignorat · nec ad appetandū locū procax insistere · nec ad repellendū contumax inuenirī debē · inuenirī. Unde indignus ego ad suscipienda episcopatus onera · ussioni omnipotentis dī unē q uolūtati me subdidi · cui me prē ē. Lagratis magis grā · quā iudicii estimatione iudicatis. Potens ē enim dñs pter quē me indignū diligentis · hanc uobis inperitū repensare mercedē ut gram quā indignus famulis cuius impendatis apud eum multiplicius uenire ualeatis. Ut ego hic adefloratiōnis opere paululum respirabo · ut quae specialit de pontificio eius dicenda sunt · inlibello alio suffragante dnō referantur

EXPLICIT LIBER PRIMUS VITAE BEATI GREGORII ROMANI PONTIFICIS

Clm. 3765, f. 17v

Lot 3765
17 v

Hand A

xeriſſe mememiniſ· utcuram pauperū gegereſ· & ſiquoſ illic egere cognoſce reſ· ſcriptiſ reddere rationibuſ indicareſ· Et nunc depauciſ haec facere curaſti·, Uolo autem ut domnę patri archiępi meę· mox ubi preſentem iuſſionem ſuſceperiſ· offeraſ adcalciariū puerorum ſolidoſ quadraginta· & tritici modioſ quadringentoſ·; Domne palatine relictę urbiſ· ſolidoſ uiginti· & tritici modioſ trecentoſ·; Quę omneſ ſimul octuaginta ſolidi intuiſ rationib; imputentur; Sūmā uero penſioniſ· ſubteſtatione adiſcendo· & adpaſchalem diem dño auxiliante ſpū·, Item eidem·

Inſinuatum nob eſt· ancillaſ dī quaſdam nolanę ciuitatiſ· mabo riciana domo cōmanentes· numā uictuſ ueſtituſq· penuriam ſuſtinere·; Quib; expreceptō dī ſubuenire noſ conuenit· & inopiā earę quantū poſſumuſ· donante dño ſubleuare; Preterea experientiae tuę· preſenti iuſſione mandamuſ· ut de hac preſenti nona indictione· quadraginta inauro eiſſolidoſ dare debeaſ· & deinceps ſuccedentibuſ indictionibuſ· annuoſ uiginti ſolidoſ miniſtrare· quituiſ poſſint rationib· imputari; preterea paulino prbo monaſterię ſci berasmi· qđ in latere montiſ ſerapiſtum e· ſcđ & duob; monachiſ moratorio ſci archangeli ſeruientib;· quod in luculla no caſtro· iuxta ſcī petri baſilicā eſſe dinoſcitur· binoſ te tantum modo ſolidoſ dare precimuſ· Quę & ipſi tuiſ rationib; imputentur· Iuſta ergo facit impenſę mercediſ tuquoque partipium ſortiriſ· te eccle; Sim proximorū neceſſitatib;· habita compaſſione benigniter concurrimuſ· noſtriſ procul dubio petitionib;· clementem dm repperimuſ·, Palatina ſiquidem illuſtriſ femina· continua hoſtilitate inſinuauit ſe pluriminiſ neceſſitatib; ſubiacere· Preterea experientię tuę preſenti auctoritate cepimuſ· ut ei pro ſuſtentatione eiuſ· annōſ triginta ſolidoſ ratio

Clem. 3765, f. 35v

Cal 3765
35 V

Hand 13

eternus · interius impfundum descendat · itaq· frater karissime insacerdotib;
ordinandis · sinceritas uigeat · Sit simplex sine uenalitate consensus · pura
pferat electio · ut ad summa sacerdocii non suffragio uendentium puectus ·
sed di credat esse iudicio · Nam quia graue omnino sit sacmus · di donum
uel pcio cōparare · uel uendere · euangelica ē testis auctoritas · Templum
enim dns & redemptor noster ingressus · cathedras uendentium columbas e-
uertit · Quid aliud est columbas uendere · nisi pcium de manus imposione
percipere · & sēm spm quem ompf dns hominibus tribuit uenundare · quorū
sacerdocium ante di oculos cadere · cathedrarum uniq· paretur euersione
signatum est · Et tamen exerit adhuc nequitiae prauitas · ut ressuas · Nā
cogit uendere quos decepit ut emerent · Et dum non adtendit · quod
diuina uoce percipitur · gratis accepistis gratis date · agit ut crescat · & gem
nata fiat · in uno eodemq· delicto condicio · emenus scelica & uendentis ·
Et ceu liqueat hanc heresim · ante omnes radice pestifera subrepsisse · atq·
ipsa sua origine · aplica esse detestatione damnatam · cur non cauētur ·
cur non ppendit · qua benedictio illi inmaledictionem conuertitur ·
qui adhoc ut fiat hereticus pmouētur · plerumq· igitur aduersarius
animarum · dum non potest inbis · quae ad faciem sunt praua suppetere ·
callide specie quasi pietatis illecta · nititur subplantare · Suadeq·
forsitan debere abhabentibus accipi · ut sit qd possit non habentibus
erogari · dum modo uel sic uenena mortifera · elemosynę celata obum
bratione non transfundat · Nam nec uenator feram · nec auem au
ceps decipere · uel piscem piscator capere · si aut ille laqueum inpro
ponere · aut ille hamum esca abscondita non habere · Omnino ergo
mouenda & cauenda est hostis astucia · nequos apta nequid temptatio
ne subuertere · Omnino ergo mouenda & cauenda est hostis astutia ·
nequos apta niquid temptatione subuertere · Lucerne uelo seruus uelet

Clm. 3765, f. 46r

Lact 3765
46R

Hand C

nam te conuer sationem habere significas· dum pium dicta propria iniuria·
quod sacris regulis prohibetur maledictione anathematis muexisti· Unde ce
tero ommino esto circum spectus atque sollicitus· & talia cuiquam prodefensi
one iniuriæ tuæ inferre denuo non presumas· Nam si tale aliquid feceris· in
te sciás postea uindicandū·

XXXII

Item eidem· Predicator omnipis dñi paulus apostolus· precipit dicens· Seniorem
ne increpaueris· Sed haec eius regula in eo seruanda est· cum culpa senioris· exce
ploso· non trahit ad interitū corda iuniorū· Ubi enim senior uacuerit exemplū
ad meritum prebet· ibi districta increpatione feriendus est· Nam scriptum est· La
queus iuuenū omnes uos· & rursum propheta dicit· Peccator centū annorū· male
dictus erit· Tanta autē nequitia· aduersus meas dei tua senectute puenit· ut eam
nisi humanius pensaremus· fixa iam maledictione feriremus· Dictum quippe m
est· quod dominicorum die· priusquam missarum sollemnia celebrares· ad exara
dam messem laboris presentium per rexisti· & post exaratione eius· missarū
sollemnia celebrasti· Post missarum uero sol lemnia· & iam terminos possessio
nis illius eradicare minime timuisti· Quod factum· quæ poena debuit insequi·
omnes qui audiunt scire· Dubium autem· de tanta hac puersitate fuerat mus· sed filius
nr cyriacus abbas a nobis requisitus· dum esset karalis· ita se cognouisse per
hibuit· & quia adhuc canus tuus parcamus· hortam· aliquando resipisce se
nex· atq; a tanta leuitate morū· & operū puersitate compescere· Quia quan
to morti uicinior efficeris· tanto sollicitior fieri· atque timidior debes· & quidem
pene sententia interfuerat iaculanda· sed quia simplitatem tuā cum senectute no
uimus· interim tacemus·

XXXIII

Omnes ommino pontifices· a lectione librorū gentilium· gregorius inhibet· Qua
propter desidesiderium gallarū epō· pallium postulanti· scribit inquiens· Cū
multa nobis bona· de uestris fuissent studus nuntiata· ita cordi nro est nata læ
tia· ut negare ea quæ sibi fraternitas ua concedenda deposcerat· minime pu

Clm. 3765

Cat 3765
56 R

Hamel D

romani pontificis decernimus iussione recipere ; haec enim consona sēis patribus
definicione sancim̄. ut qui sacris ne scit oboedire kanonib; nec sacris administrare.
t̄ comunionē capere. sit dignus altaribus ; Item iohanni epō primę iustinianę ;
l ost longas tribulationes. quas adrianus thebanę ciuitatis epūs. a consacerdotibus suis.
uelut ab hostib; ptulit. in romanā ciuitatē confugit. & licet aduersus iohannē larissęum epm. ad ei fuissē prima suggestio. non habeo meo ausis pecuniarius reseruatis
legib; iudicatū. tam post haec magis contra psonā fraternitatis tuae. aqua non iuste se
sacer docu gradu flagitabat eē deiectū. grauissime querebatur ; Et infra ; Quod
uero inquit. ad presens attinet. cassatis prius atq; adnihilū redactis. praedictę sententię tuę decretis. exhibeam pēri apostolicę sedis auctoritate decernimus. triginta dierū spacio
sacra te communione priuatū. ab omnipotente dō nō tanti excessus ueniā. cū summa
poenitentia lacrimis exorare . Quodsi hanc sententiā nram̄ te cognouerim̄ implesse remissius. non iā tantū in iustitiā. sed & contumaciā fraternitatis tuę cognoscas. adiuuante dō seuerius punendam ; Praefatū uero adrianū fratrē & coepm nrm̄. ex tua sententia ut dixim̄. nequaquā kanonib; atq; legib; subsistente dānatū. in suo loco
atq ordine reuerti . xpo comitante disponimus . Vt nec illi fraternitatis tuę noceat
contra iustitię tramitē. placata sententia. nec caritas tua pplacanda futuri indignationē iudicis. incorrecta remaneat .

XXVII.

Hinc est quod exceptis criminibus. nemmem sacerdotum gregorius deponebat. immo pqualitatib; delictorū ueni aliter. cōmunione priuabat ; Vnde iohannī epō calliopolitano. post aliqua scribens ait ; Matriculā quā frat & coepūs nr̄. andreas tarentinus epūs fecit. fustib; castigari . quā uis ex inde post octo menses. hanc obisse nouerim̄. tam quia eam contra ppositi sui ordinē huiusmodi fecit affligi. duob; hunc
mensib; amissarū sollemnitate suspendi. Vt uel hac eum uerecundia . qualemse
de cetero exhibere possit instituat ;

XXVIII.

Siquando super sacerdotum criminib; erat aliquid uentilandū . cum summa districtione grandiq; cautela gregorius. unius cuiusq; capituli modulos quaerens.

Clm. 3765

Coat 3765
BER

Hand C

INCIPIVNT OMELIAE SCI CHRY
SOST EPI AD MONACHOS.

IN TER RELIQVAS
beatitudines. quas in euangelio dns & saluator nr
enumerare dignat est. etiam hoc addidit dicens:
Beati qui esuriunt & sitiunt iusticiam quoniam
ipsi saturabuntur. Felices sunt. quibus istam
preclaram famē. et desiderabilem sum. ds donare dignat.
Quomodo au esurit iusticia? Frat. iusticiam esuris.
siuerbū dīpacient. et libenter audire uoluerīs? De tali
enī cibō dictum est. Quiedunt mē adhuc esuriunt.
et quibibunt adhuc sitiunt. Quamuis enī melius sit
facere quā nosse. prius tamen ē nosse quā facere. Debet
enī discere. qui optat implere. Denīq; audi scripturā
dicentē. Omnis qui n didicerit iusticia sup terrā
ueritate n faciet. Et rursu. Zelus apprehendet pro

lat 1740
592

EXPT OMET·IIII· INCIP·V·

HOC ABISTV LOCV CONVENIMVS·VT DNO HRO
uacare possimus·non his rebus quibus nr̄ delectat
inimicus;·Certu ē enu·quod quando ea quae ad sctm pti
nent loquimur·aut in quis murmurationibus nos mor
demus·ille horas nras dō subtrait·& sibi gaudet adquirj;
Quid p̄dest quod p̄ cuncta uigilus laboribusq; conficim̄ & ea
quę maxime dn̄s nr̄ in nob desiderat nō habem̄·hoc ē cor mun
du & liberu ab istis minutis negligentiarū·& quas qui non
obseruat·paulatī defluet·& ad maiora plabit̄·Illud
ergo inp̄mis habere studeam̄·qđ in nob dn̄s nr̄ expectat·
ut suauē benignu q; sermonē·mentē ab omni male ducto·ab
omni malitia liberā·Et de unitatis his quib; sp̄s sē offendit̄·
humilitatu·quietu·caritatiq; operā dem̄·Hęc sūt p̄cipua sa
crificia·hęc pinguia holocausta quę in conspectu dn̄i in odorē
suauitatis ascendunt·Hoc etiā maxime studeam̄ ut illa quę
in honore dn̄i nr̄i agim̄·cū hilaritate animo·cū fide·gaudio·
et cū bonę accedatę uoluntatis affectu·Quicqđ uero·aut q;
·inuiti
·compulsi facim̄·nouerim̄ nos ex eo non solū non habere p̄fectū

Ms... 17740, f. 7.

lat. 11740
73v

qđ quisq; natur. sed ecco qđ diligit diuidunt solent.
nec faciunt bonos t malos mores. Nisi bonus t malus
amores. Prauitate ergo nra. a rectitudine dilec
ge sum. unde rectu amando eurrim. vt recto rectu
adherere possim. Ad illu ergo. quanta opa pos
sum. ac ia illu ut ꝑ̃emant. agam. quos tm̃ nos ipsos
diligim. Si nos m̃ ipsos diligere illu diligendo tm̃ nouim.
Cui nil; ideo uerecas dicit. In his duob; ꝑ̃cepis. tota lex
p̃phaca q; pendet. ut diligam dm̃ ex toto corde. ac ex
tota anima. ac ex tota mte. ac diligam ꝓximos tm̃ nos
m̃ ipsos. ꝓxim̃ sane hoc loco n̄ sanguis ꝓpinquitas
sed rationis sociacate pensand. in q̃ socius sum oms homines.
Nā si pecuniaria erario socios facit. quanto magis ratia
natur n̄ negociandi sed nascendi lege cōmunis. hinc
ille comis sicut luculenus ingenuus. nde fit resplendentia
uerecatis. Cū abuno fiere. alterius ei dictū cōponere. neal
cerua ē atu alienū curiosa. quę nihil adre attinent.
responsu ab altero reddidit homo su humani nihil ame
alienū puto. cui sententie fiebant. ac ia theatra tota
plena stulcis indoctisq; plausisse. Ira quippe affectu

Cat 1896 I
59 v

nisi ue legib; potestas [illegible] atq; imprudēt
audeatur

Sic aūt quec ūq; hominis [illegible] cernit ee conspicim
arbusto. Vsquaq; fructu arboris prius insemineē. ꝑdeuen
postmodū in ortu ad exitum ueniat. Sic nimirū sic unius
uirtutis sic crescit cuiusq; operantis. Seminatur nāq;
in intellegentia. exurgit in operatione. atq; ad ultimū con
ualescit usq; ad prouectus magnitudinē. Sed cū quē
libet intellegentia exterrit. arbor quē orta ꝑterat.
insemine putruit; Cū uero post operationē bonā ela
tio mentis peste corrumpitur. quasi ossa sic carnis; Cū aūt
neq; intellegentia. neq; operatio corrumpit. sed ex
crescentem magnitudinē dū fauor laudantiū sequit.
atq; abstantis uo bene operantis animū euertit lingua
rū uentos arbor ꝑtulit potestas fame radicitus e
uulsit. Quo cū arbor aūtus ad superiora surrexerit.
eo uentos ui uehementius sentit. Quia quo plus quisq;
in bonis operib; crescit. eo ampliori ab ore laudantiū flatu
fatigatur. Sitaq; adhuc arbor insemineest. mēdūē

Clm. 18961

Lat 18961
6 1 2

quorundam uerberibus. ꝯ coherendę ꝑsonę minimime
uanę quorundā. dequorum qualitatib; regl dicat. Sed unusquisq.
inquid qualitatē. ꝛ intellegentiā omnib; se conforma. & apta.
J rēq; alibi uerū deferat cauq; expedire prudenter. & cū caritate studeat
amputare uitia. Ce notandū ꝛa inspiciendā sēp in iudicio eē
ſ ersonā udelicā. intentionē atq. modū delicti. ꝑsonā utrū intellectu
& modestia augeat uel duricia & inquietudine mentis contra dictor
excitat. intentionē uerū studio. an infirmitate deliquerit. Modum.
utrū grauiter uel certe leuit errauerit. und & regl dicat. secundum
modū culpe excommunicationis. & disciplinę debā extendi in suis.
I giē omnes spiritalit delinquentes. tam diu secrete moneri debā donec
seipsum ipse improbum reddendo. abo cubro impublicū transeat. Inqua
publicacā ſſione sinon emendauerit. ad excōmunicationē
leuiū culpārū transibit. ubicū cluentius nequiuerit cohi
gi minuū ieunio. macerationę affligatur. ꝑquā non correctus sup
sonā ꝯstringit talis flagellō coarcetur acritudine. Sm
ꝑsonę non admisereat consideratio communiter abomnibus misericordia
implorētur omnipotentis. Quodsi nec ſtumido furatus fuerit ꝑcadat
a corpore monasterii. & si contigerit ut pnegligentiā dum aut occulto
ſ ublico moneatur. Aliq̄d dampni monasterio attulerit. exco

qui cquid in regl inuenit. siue grauissime uindicet subiacea
P. reter hoc quod in quibusdam locis inuenit districtiori disciplinę
subiacerat. quodquidam ita intelligi uolunt ut si occulte aut publice
monebatur. meodem gradu acrius corripiatur. Quarcus quoq. md
ut ꝑdictum est de capitalibus criminibus constat fornicatione
udelica. adulterio. atq. ebrietate assidua cęterisq. quę nullomodo
nisi pnitentia corporali sedm auctoritatē canonicam purgnt.
J nquib; & mod nec non & ꝑsonā atq. intentio sēp inspicenda sunt.
U bi parit q̄q scōz patrū instructio sollicite est ꝑpendenda

ii. ab hostibus undiq; circumuentus capiatur. Vnus. iii. cū pyramide
cadit. alter. iii. ab hostibus potest obsideri. nō tam auferri. vi. plenarium
in sec dō capo cadit. viii. ꝑ duncto sudelicet. v. & iii. xvi. eadē quantitate.
xxxvi. ꝑ pnouenariū in quarto. siue eadē quantitate. xxv. ꝑ quinariū
in quinto. xx. p. v. in quarto. xlii. plenariū in septimo. xl viii. p vii. in
septimo. lxxii. pnouenariū in octauo. lxxxi. p viii. in nono. xv. p. iii.
in quinto. siue p. v. in tertio. xl v. pnouenariū in quinto. siue p. v.
in nono. Pyramis aut. xei. p multiplicationē sue maximę basis sudelicet
p viii. in quarto capo auferetur. cl. xviii. p. xxx. in quarto. Trema

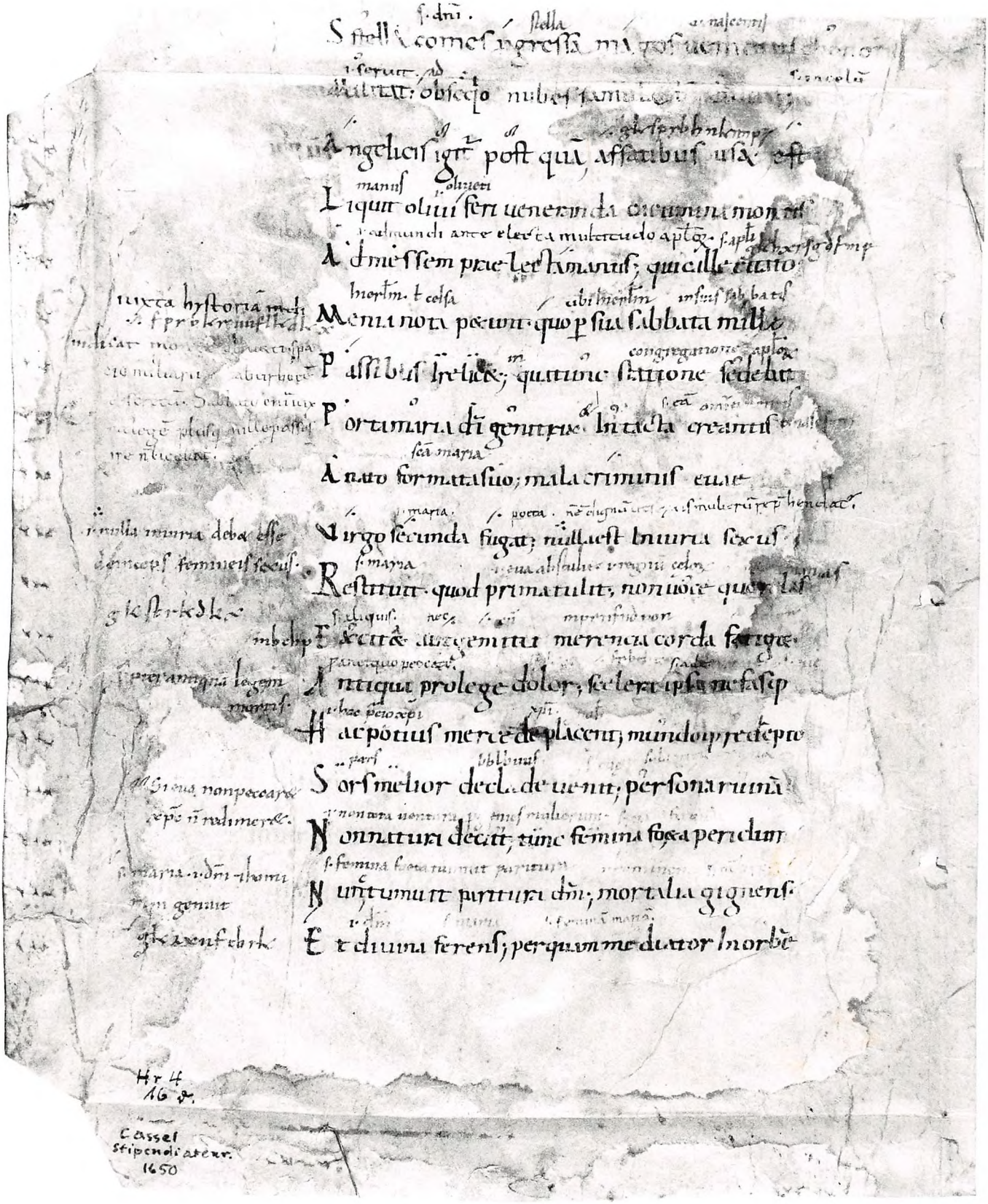
Clm. 28118, fol. 18v

Cat 28118
18v

quæcunq; tibi commendauerimadoq; delinquentiu error corrigatur

Primus itaq; quem de pace bene ducendi ppria iudicio determinauit
ut esset qui pneglegentia cæ præsideret. Admonere nos non pluisse ut hoc nu-
mquam oblitus fieri debet. Cequa ad officiu diuinu tardet occurrere.
Aequa pneglegentia hora refectionis admensu. si cui offeratur aliqd
aprior et accipere renuere. Cet si quis du pronunciat psalmum
aut lectionem fefellerit. si qui pra aliqua ex collectur. se-
cunda est de spiritalib, rebus in deipse dicit. Si quis fr cum max
aut inobediens. aut superbus. aut murmurans. uel in aliquo deest spiritali
tatiu contemnens existens sce regule. Qu presumendo usq. ad septe gradus
pcedentes oculte uel delicta castigando publice corripendo uel uerb,
cu pulsu excommunicando. uel si nimis affligendo uerberibus cohercendo.
pro cde mendatio ab omnib, orando atq; ad ultimu demonasterio ex
pellendo. Tertius de rebus ecclesiasticis. hoc est sacrificiu quis pneglegentia
aliquid minuerit monasterio. Quartus de criminalibus delictis. de inq.
ordine eccl de pcedente. uel de primo faciendu. Equod nullatenus aliter nisi iuxta
quod regule subscribendu debet. hoc est non aliter nisi ppriu estimandu
ponendu. De secundo sollicite considerandu quia non omnibus pmis
[illegible] Quia aliter corrigendi sunt. non sic
aliter. Plane regis pcepit de contumacib. ut secrete semel aut bis
admoneat. et alib dicat. si contumax fuerit de monasterio expellat.
[illegible] moderamine utrumq; decernat. qualiter sedm regula
de contumacib secrete admoneri possit. et de monasterio expelli. Illeq.
secrete est admonendus quilibet aliqda prior imperatu refutans.
moxtamen correptus emendatione promittat. quis honestus fuisse
dicu poterit. Ille de monasterio expellendus. qui de contumax existat
[illegible] adquiescat susceptu disciplinæ quæ communiter
consuetudine regulæ docetur. Inde si merito improbus est dicendus
Quatquam et improbu illu et multo ocs qui licet frequenter corripiat.
[illegible] regule contradicat. qui honestate quæ prius du
se emendare proficens habere reu debuerit relinquens. adimprobæ

Cent. 28118, ff. 18r
H. Plenkers, Untersuchgn z. Überlfg. d. ... Bibliotheken (1906) Taf. I

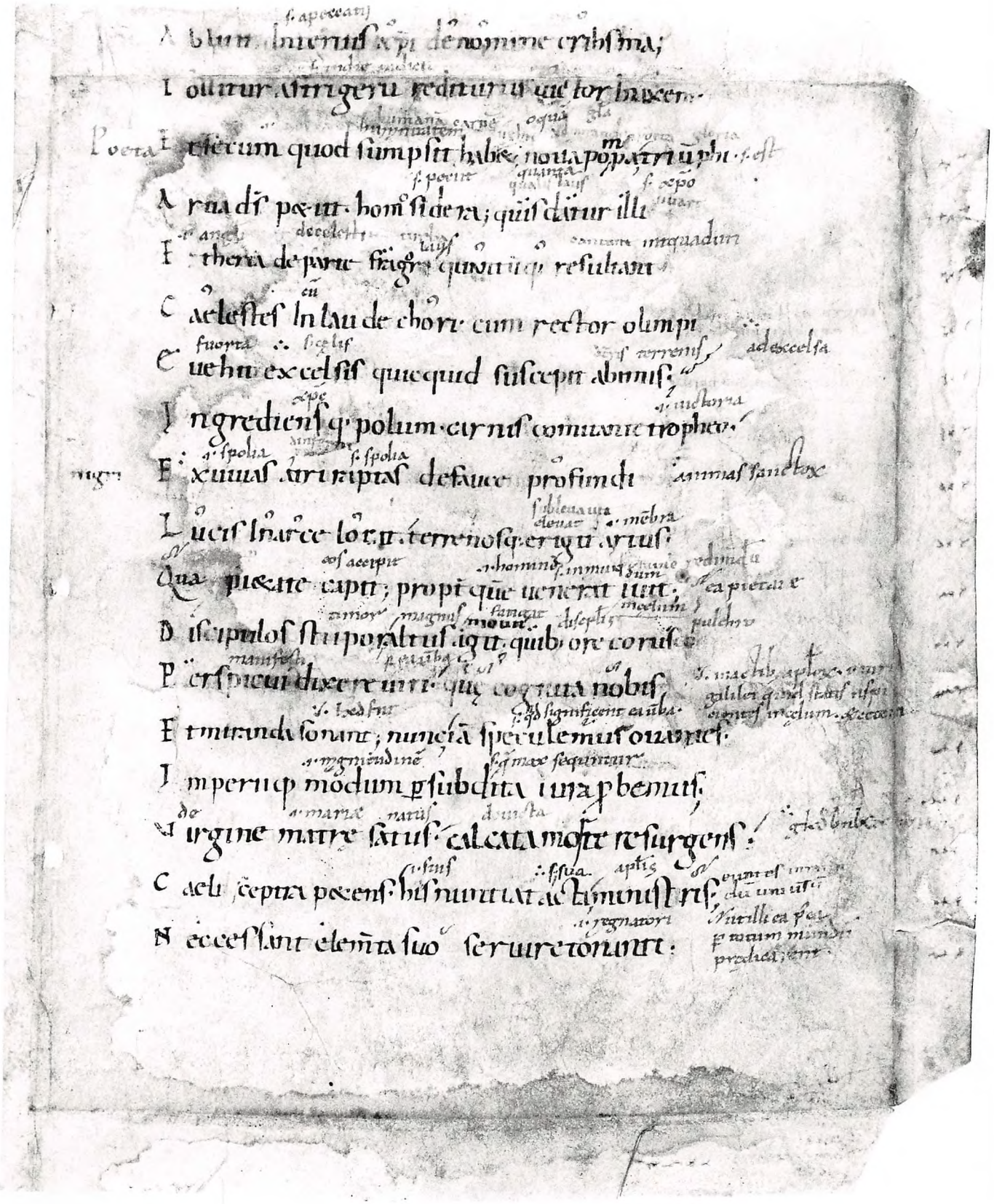

Hr 4
16 d.

Cassel
stipendiatenr.
1650

Marbg StA Hr 4, 16 d

Marburg StA. Hr 4 fasc. 16 d Rückseite

Marbg StA Hr 4, 16 d

Marburg StA Hr 4, fasc. 16d Versoseite

mutu. receperant cecu uisum. claudi quoq;
gressum. surdi auditum; quot quot autem
diuersis infirmitatibus erant fatigati & ibi
uenerunt. statim sanitatem receperunt;
Inlustrante aut dño merita eorum. cum
consilio & precepto zacharie pape. medi
ante bonifacio archi epo. aburchardo pri
mo uuirziburg gensium epo. & iuuualo
honorifice subleuatisunt. regnante pip
pino primo orientalium francorum re
ge felicitep;

Cem 4585, f. 119r

Bayer. Staatsbibliothek München
Fotostelle
COD: lat. 4585
fol./s.: 119R

In xpi nomine incip̄ pfatio vite sc̄e vvaldpurgis.

DOMINO BEATISSIMO.

DŌO Q; VERE DIGNISSIMO

Derchanboldo pontifici. Uuolfhardus presbit̄ suus. in ipso qui ē via ueritas & vita uiā ueritatē & uitā inuenire deposcit; Exigis ame pat̄ pfecula memorande & pful nominatū mor be. ut signa atq; portenta quę p oppinatissi mā nc̄ insęcula xpi virginē vualdpurgā nouis tēporib. diuina pegit clemencia. cura diligen tissima indagata. ad laudē & nom. uuusicę trinitatis. nec ñ ad excitandos animos domini cę plebis; put ex dē ōtulerit liberalis & deifica tri nitas. sēdulis ad notare decertē; Grauis siquidē gram scelerū pondere p̄grauato ate mihi inponit̄ sarcina. qū peccatis obnoxio horrendū ē tractare de sacris. & miscēre aliena ñppriis; Verū qm̄ glo riosissime pontifex. iurū desideriorū tesore cōpe rio. & cū dam ele pphera sēp noua de abditis indagare curiosius verno artor numus. & immen sis orcū quaq; septus angustus. quid eligā pe nitus ignorans. primū oppilatā pudore fa cē mentis obstirmo quō indignū me ēē ñam bigo denobedientię norma primā humili tatis aspiciens gemmā. sinubentis dicta supba aure contempnam. timeo nelegē preuarican

Clm 4585, f. 120v

Bayer. Staatsbibliothek München
(Photostelle)
COD: Cod. 4585
fol./S.: 120v

Clm. 4585, f. 121r

tis incurram. Tum admemꝰ clauū retorquens.
impertiꝫ infirmitate languesco. inde imbe
cillitati necne scrupolositati meæ uires haut pro
prias. sed olympiacas obicio; Rursus si adgredi
licꝰ trepidus pertemptauero. ne a lectore phi
lo compica noter infamia perhorresco. dumo
missis philosophicis acpreclarꝫ indolis uiris. qui
in prophetis calami nomine designantur. ego qui
nec uiridisiunctis extimo uocabulo mereor
titulari. incōpto arduū opus exordiar stilo;
ꝰdū mundi aliū plurimorū indomita supbia.
quꝫ scōrū uias acutas calce proterit pꝰcu
lanti. ꝰmira eorū siqua audierit peduculosa
aure percipit. audiens me inaudita ꝰtam
ueracissima impatulo proferre prodigia. ca
nino incipiat dente corrodere. ꝰueriss̄imus
falsa preferre; His atque aliis uallatus
angustiis. quia sum refertus contagiis ac
si ericius spinis. ut uerbis salomonis loc
quar. frequentatiua meditatio mortis.
meꝫ est afflictio carnis. Quod circa ad
arcē confugiens. his verbis clamaboad
dñm. Domine labia mea aperies. ꝰos
meū adnuntiabit laudē tuā. ut
ipso inuante cuius sū licꝰ labilis

Bayer. Staatsbibliothek München
(Handschriften)
COD: Lat. 4585
fol./S.: 121R

seculoꝝ deuenerunt. nupꝫ ē ostentare dignatus prodi
gium. ut reor astis inauditum. Plurimis nanq; aqua
tior mundi partib; uirginis sup qua oratio instans tex
it sacrariu adeuntib; uenit & iam qui dā agmini
bus ꝑ populoꝝ sē inter serens. latq; basilicā uenia preca
turus intrauit. Vbi dū intimis uiscerib; suis ꝑ piacu
lis dnm suppli cass & matrē familias lubilā cū aliis ibi
seruientib; uirginū famulab; grauido quasi partu
rienti pectore accer siuit. quisq; eet. & unde uenis
s & aut quam obrem tanta spacia calle transposito.
incognita rura quesiss & eui dem innotuit ratione.
Gras inquit omipotentissimo regi regū qui inme
misericordia suam uindicta debita ꝑ eunte uobis
corā positus refero. domine qq meę uualdburge ante
cuius sacrū altare consisto. grates excorde rependo. qua
mundi instantias haut modico tellure lustrato.
desiderii salutaris cōpos effect. huius sci atrii ar ci
strem merui contemplari. quo et demnume
ris quę cōmisi reatibus auxilio uirginis me
rear liberari. et mirū quod inme uireus
per egit altissimi. ame ipso prius quā ab alio pos
sit audiri. Dignū ē enim ut ad aures ꝑ ueniat audien
tium. quod simplex trinitas. ꝑ merita passim suorū
operat sco. ꝫ. ſt ut ne aliquis me oculos sup nę muel
tatis fallere cupientem. uerba falsiloqua concin

Clm. 4585, f. 136v

bayer. Staatsbibliothek
(Handschriften)
cod: Rat. 4585
fol/S.: 136 V

consurgentes. motus ei cōperiū tradider. Cuiq.
tanto miseri scelere ꝑpetrato quid detestandi
cadauere agerent penit' ignorarent. tandē un'
eox examini sarcina ꝓhonustus. haudq. leui
pondere sarcinatū. coepit. quęq. rimari ac de-
ua. abrupta quoq. & concaua. ut tantū faci-
qđ mari terra silere nequibat. depositio intremo
tionib' onere tegere potuisset. Iandē miser.
ac furenti belua deterior omni. inuento pq
aestuabat loco. diu tensos quos prius stirpe
rat artus deponere conaret. hęsit mox diuina
operante uirtute uuenti corpori corp' exani
me. & rubea baiuli colla pallidos artus excē-
pere lacertos. Sicq. infelix. ipsū qđ nullo
exigente gestaueiat prius. pcioſū ac sialiqd
ferens. de loco ad locū uectitabat inutilis.
Ergo diu nullo pacto. tā grauis & inaudita sarci
na aquoquā potuisset euelli. quadā die. ipsi
qui hoc qđ scribimus. postea retulit. monstru
oso cui pondere obruaut. Quē cui horribilē
toto corpore mortuū gestare ceruisset. ultra
quā dici ualet. & ipse horrore puentus ē.
Resupto tamen utali flatu. post modū adsumet
ipsum rediit. baiulū qui ei dudū cognitus
ac familiaris extiterat recognouit. quidq.

Clm. 4585. f. 138r

Bayer. Staatsbibliothek München
(Photostelle)
COD: lat. 4585
fol./S.: 138R

ei cilamitatis quia corp' ferret exanime conti
gerit. sollicitus requesiuit. At ille omni cuncta
tione sumimota. uoce simulet familiari & credula.
rei metuendę ueritatē exposuit. & ut sui misera
ret' euulsa quā ferebat mole grauissima postula
uit. Reū ut reor. fator inaudita. Audiens demq.
stultus uerba sedulo flagitantis. uisū ē ei. qd reū
astante facili ualeret absoluere ratione. Arripiensq.
suū que ferū tulerat gladiū. hęrentis brachia
mostui. acollo secari uoluit uecditantis. Iferū dū
manus temeraria hęrentis brachia ēcigit pe
grini. hęsit & ipse eodē quē rapuerat. acsi dicā
gladio teste. Sicq. tria corpora. quasi fosti bitu
mine glutinata. misere hęrebant mutuo ēiuga
ta. Affuit pterea miseratio trinitatis. cecū q.
cor incauti teagit secatoris quo adstanū redit
mentis. siia adipisci mereret' misericordiā ptus
fragia uirginis. Nā mox ut adse reuersus stoludi
tatē comitē recognouit. ore patulo clamare coēp.
Recognosco in me misero plurima regnare deli
cta. reminiscor prioq quae ap'meua origine con
traxi facinoq. Animaduerto quia priora quae
operabar nunc in me uenere peccata. dū my. stopiu
a scelis inexpū. pcaci ausus extiti tangere manu.
Ego si me reū ac miserū corde ētrito supna respexit

Bayerische Staatsbibliothek
Cim. lat. 4585
138 V

istere ꝑdī scienſ. Aeſi ſtercuſ euomuit & adhuc uſq;
reuexit; & tupe factuſ qui aderat conuiator. ſuaq;
deſalute tripudians. ac dealterius calamitate alcuſ
ingemiſcens. tandem miſerū miſero cū pondere de-
relinquens. monaſteriū impiger uirginiſ petiit. rem
quę acciderat. ore ueridico referuit. & nefaſtū aut
excogitatū cuiquā uideret. coram altare ſacrū eiſdē
uirginiſ fidiſſimē ſtetit. ꝓnomen excelſi omniumq; ſanctō.
neenō & ꝓpriam cui aſſtabat uirginē intrepiduſ
iurauit. ut id qđ euidenti protulit ratione. uero
confirmare ſermone. Ferē idem miſer. ſednon
miſerabiliſ. uirginiſ preſidia ſepiuſ querere uo
luiſſe. ut ueniam conſequi mereretur. uerum.
nūquā ad tandē cellā ꝓuenire potuiſſe. ut cunc
taliquido clareat. quantū inſe ira dñi ꝓuocaſſet.
quē nec ſaltē fineſ monaſterii beatę uirginiſ
excipere digniarent. Hunc multi cum iam dicta
ponderiſ mole hactenī multa florentes ſepiuſ
nonſinē gemitu contēplati. plurimiſ trāſiluerunt
Vnde conſtat uerū ee nonfalſum. quod pluri
moꝛe pandit ratio populorū. Mihi autē
nuluſ impudice exaranti. crimenq; uelit impin
gere falſi loqui. quō nec ergo excogitare ꝑ
ſupſi. nec anilia elatuſ uerba cōpixi. uerum
ita ut ipſa taxau. mihi referentib; fidelib;

Clm. 4585, f. 139v

Bayer. Staatsbibliothek München
(Photostelle)
ODD: Lat. 4585
139.V

D emuliere cladꝫ erſanata·
D erpibuſ ceciſ curatuſ·

D. epiſce inua inuabꝫ inuenio·
D emuli ere· mutꝫ ſanata·
D e bubuſ· iiii· inua inuentuſ·
D eporco alipoſapto·

Memorando dominice incarnacionis anno· dccc·xc·v· quedā ex familia ſanctorꝫ martyrꝫ· cordiani· et epimachi· campi dunenſis ſcilicet monaſterii· puella anatiuitate caeca nomine gundrada· dum grām in loco celebri dñi audiret famoſam· cepit etiā eripſa tota ſanhelare p̄cordiſ· ut ad ſacrariū uenire mereretur beatiſſimę uirginiſ· Cuius dum membra ſopore felicissimę quieti modicum deguſtaſſent· affuit in ipſo domicilioniſ articulo· quea ita conpellans ait· Cur miſera geminis orbata luminib· furuiſ ita ſopita quieſcis in tenebriſ· & non magis blandę lugubracionis domeſtica· de ſalute tecū ruminando conquiri neceſſarię ſopitatiſ·

Nam licet te conſuetu matutt malis atq; diurna lux gratanter accipiat· cecam tamen haurit a tenebriſ· orbam reminit a tenebraſ· Verum ſi tetrum ate repellere niteriſ chaoſ·

Clm. 4585

Cat 45-85
744 v

atq; in ipso loco aliquo tẽpore mansit. Cuq; pen
entes demuro claudorũ multorũ. tã desiderata recupera
tione gaudentiũ sustentacula frequẽt aspicere.
desina quoq; cepit & ipse salute tractare. atq;
si missso intra uultu pallido. xpm attentius inuo
care Qui dũ id sepius faceret illã p qua pcat fuerat
adept ẽ sospitatẽ. Quiduo hactenꝰ uicẽ adq; site gre
rependentes. sese incõ pẽ emarmitario seruitio
manciparet. ut ubi debitꝫ redderent famu
latꝫ. ubi sanitatis ẽ secum fit gaudiũ.

Sidfomid: Qui illic hic ssq pedꝫ
positis claudis. uoluero texere racionẽ. ante de
ficiẽt dies. quã signoꝝ euidentia plurimoꝝ. Veri
tatẽ ea que ad memoriã uenerunt. nẽ estimo silentio
ẽ tricenda. quo ut legẽtiũ dei narranda sopera. cuius
inexquisita iudicia. l deoq; quandã femina manum
dã ad mẽ reducere festinem. ut ipsa quoq; qualiꝫ
curata sit enarrem. Ex ulla náq; que dꝫ trub
tinga aduenienꝫ. & medelã corporis animeq;
in monasterio querens. erat enĩ pedũ debilita
te deformis & inhonesta. diutius ad celũ orati
onis uoce sẽ pectore lugubri destinaꝫ. & ut sui
ompf misereri dignaretꝫ. p lixo pcatꝫ humilis fla
gitaũ. Cui mox diuina uirtꝰ & miseratio affuit.
& gressũ que p diderat. integerrimũ reparauit.

Clm. 4585, f. 157r

Bayer. Staatsbibliothek München
(Photostelle)
cod: lat. 4585
fol/S.: 157R

sed statim reductā est. Admonasterium redit. Quē tanto tēpore fecit. donec liberata ab hoste. uirginis benignissimē pce. optata redijt cū salute.

PATER FAMILIAS QUIDĀ EX REGIONE SUEVIA fidelis insignit' ex. N. cui ex fruda vocabulo cognē. & filia reginhilda. necessitate pduct'. uirginis auxilium requisiū. Nā pdicta cor dē carissima filia. dū quadā die inopere muliebri occupata. nescio qd excedē opere cō plere voluisset. uisū subito priuata ē dignitate.

Cui plibati parentes licet turbido multo orbū aspicerēt natā. tamen ad uirginis sep nominande psidium. spē habuere firmissimā. Credebant cui si dei cecā p ducerent domū. qd ei q̄d de celo p spicit miseratione ē tunica. cecitate detā uia calumnus redderet' apta. Salus ergo secutae fidē. dū cecā filiā hi qui adduxere parentes ad uirginē: statim creuere videntem.

PERT' QD EXPATRIALIB; CITRA RHENŪ LOCATIS. quidā peregrin' N. ad alpes. a natiuitate cecus. cognē alioq; cat uis insert'. uicē gram requirendi. uirginis ad iert domū. Erant enī sacre dies quadragesime. in quib; habundantius & pauperib; p redēptione anime uictus impendit'. & ecta a fidelib; frequentius uisitat'. Ubi dū venienseroganta parturienti ū sumere. alimonias. refecto exc ibus exterioribus; corpore. cepit quoq; mte tractare. qualit liberari potuisset. a luminū cecitate. Uerū cū a

Clm. 4585

Lat 4585
1582

ꝛesimente captiua · quidq; ageret · quo ac
tenderet · quose tenderet ignorabat · Opaca
denuq; luminū tutamine haut sine nimio pudore
demutrens · credulū ac secretisiu conscii sinū
dispendiū sui causa culpabat · sinusuero quod ac
ceperat fidelit conseruatū reddidisse delatrice
teste panclebat · Deinclauū insem & ipsam refigens
& culpa se incurię notans · nec ipsi quę contrat
tauerat manus altē credere q̄bat · Rursū cu
riositas quę tunc eusdem negotii dispensatrix
occulta forte exstiterat sinuosa uolumina sepius
requirebat · inde: ne corruptę uestis impusa
discussio dampnū quo gemebunda substiterat
facere potuisset · singultuosis faucib; ruminabat ·
ad extremū undique destituta reā & mise
rā se intimo conclusi archano clamabat · Quid
plura · rr Preces ibidem ingentes ad dnm fudit ·
sicq; cū cleris repedantib; · & ipsa confusa rediit ·
Cūq; suā quā reliquerat mestare uisere domū ·
domina cui conditionali iure iure famulat ·
sempseruitiū exibebat eā p primus accersiuit ·
quidq; ad coenobiū sacrę uirginis ubi fuerat inde
rit uel audierit uera compta ratione · educere
postulauit · Cui cūpluruma narrandor excerpta
insequoq; murū quod acciderat · post posita ·

lat 4585
1662

01140

INCIPIUNT CAPITULA

Fides sci augustini de deo trino et omnipotente

hereses.

Sermo sci augustini

de nomine ihesu.

Liber laurentii de duobus

temporibus.

Epistula sci iohannis de patre

quem qui genitus

Vite sci iohannis de penitentia

INCIPIT CAPITULA LIBRI QUINTI

INHOC CODICE CONTINENTUR DOCMA

Multa fluenter do scribuntur dogmata mundo

Et quibus instaurat felix celebrandus in orbe

Augustinus opus presens hoc prava malorum

Respiciens documenta fide stans fidus amoena

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS

Clm 15818, fol. 1r

corporis sui ut ultimum & perpetuam beatitu
dinem. cum ipso pariter immutentur; Sicut & pec
catorum animę. in inferno subtamone positę. ex
spectant resurrectionem sui corporis. ut cum
ipso ad poenam conuertantur eternam; XLVII.
Pœnitentia abolet peccata. indubitanter cre
dimus. etiam simul cum eunte spū. ad misorum pe
nitentię. & publica lamentatione peccata pro
dantur; quia propositum di. qd decleuit saluas
qd perseuerat. stat immobile; Et ideo quia uoluntas
non mutatur. Siue emendatione ante. siue pus con
fitetur. Siue subplici confessione. sic continuo uita ex
cidit. Uenia peccatoꝝ fideliter psumatur; Nbillo
quin uult mortē peccatoris. sed ut conuertat ad pe
nitentiam pœnitendo. & saluatus misericordia dni uiuat;
Siquis aliud de iustissima dni pietate sentit. n
xpianus. sed nouitianus est; Inter nos animę co- XLVIII
gitationes. dubium. non uidere. certa sumus; sed mo
bus eas corporis. abillo effectionem mdiar colligi. c
& per mimica. didicimus; Secreta autem cordis solus
deus nouit. adquem dicitur. tu solus nosti corda filio
rum hominū; Non om malę cogitationes mtę. semp XLVIII
diabuli instinctu excitantur. sed aliquotiens & mti

factisumus sicut apōs dicit cū alio loco dicat
ipsi nos fecit. ꝓ hoc enī regenerationis;
Cū ergō hic dicat ipsi nos fecit tā quā ipsi
ipsi iā dicta sit quē admodū accipiendū sit
illic exponit ubi dixit. spē ꝟ ipsi factisumus apr
spei cuius quicunde tur nō est spēs. qđ unde &
quis quid speret. Sicut ergō nō uidemus spe
ramus ꝓ patientiā & spectamus. Multa nāq;
dicuntur inscripturis tā quā facta sunt cūm
hic in spē ēē intelleguntur. unde est & illud qđ
dns discipulis suis ait. Omnia quæcunq;
apprehendo. nota uobis fecī qđ ut quæcunq;
secundum spem dictū est futurorum utiq;
postmodum dicat. Multa habeo uobis dice
re sed nō potestis illamodo portare dixit er
go in quibus adhuc mortalibus habitat ipsā
ædificationem habitaculi sui quā nondum
sed in cælo post hanc uitā ꝓficit. qñ absor
bētur mors nunc tortor dicitur q: illi ubi est
aculeus tuus. quid est cuius mors aculeus in
ipsa peccatū ꝓp qđ nunc & hīc renouati exeq;
& spū sō. Omnibus q: peccatis siue originis ex
eadem in quo omnes peccauerunt. siue cum

Clm 15818, fol. 96r

TERENTIUS comicus· genere quidē extitit afer·
ciuis uero cartaginensis· Scipione autem remeante
uictore cartagine adurbē romā· post interfectionē
hannibalis· iste qui eū alijs multis ēprehensus fuerat
ante currum scipionis· ligatis retro manibus· mmnae
est utcaptiuus· sed curru illius pilleatus· pfectus
est inurbē· qd erat insignū libertatis· Nam quicūq;
captiuorū auctore libertate patefieret pilleū ha
bens incapite curru illius psequebatur· Ctenī a
scipione agnitus est liberali ingenio sapientiae flo
rere· in tanto honore tantaque gratia apud eū ha
bitus est· pgressi eū liberis pgenitoribus ortus
esset· uter eandē libertatē ēcederet· atq; interdo
mesticos suos pcipuam familiaritatē ei dona
ret· Romae autem dū moraretur· ut uideret
frequenter populū intheatri ad spectaculū
conuenire· ea ratione atque intentione excog
sus est comedias scribere· ut populo recitationē suarū
fabularū conferret· sibiq; eū conciliaret· Sed cū ex
pissent eius fabulae recitari· longe aliter usū est
quā speraisset· quō multos æmulos q hoc contra se ex
citauit· qui eius dicta reprehendebant· Scripsit
autē ntidissimo stilo· sex fabulas· exeunte quaq; unū
librū determinans· quas licet multi negent

Clm. 19483

Cat 19483
92

metro constare mentiuntur · teste prisciano quidem terrentius loquitur · et insup in libro grammatice sepe dicit · cuius metri genere constat · exemplumq; ponit ·
Necnon etiam teste rufino meo libro quedem terentius scribit ·
Ipso quoq; nihil hominus qui in prologis poeta se uocat · Omnes quidem eius libri p maxime iambico metro constant · licet diuersi formi prologi in omnibus libroz terentio iambico catalecto cōpositi sunt · sex pedib; proprijs cōpositis · Na diuersa sunt genera iambici metri · Est enim monometrum · qd constat duob; iambis · Est dimetrum qd quatuoz · Est trimetrum qd sex · Est tetrametrum qd viii · est pentametrum · sed tamen inquibus ista lex obseruatur · ut semp duo iambi puno pede cōputentur obcelentate temporis qua occupant · teste horatio in libro poetice · Imitatus autem neuium · plautum · ennium · uetereſ comicos precipueq; menandrum quilongge ante ipsum duas fabulas descripsit · idest andriam et perinthiam · que ita cōpositę sunt · utquinam illarum intellexerit ambas intellegat · Sunt enim dissimiles inter se · et tamen · sed eodem cordant oratione ·
Istulo · Hic terentius post ipsum aliam andriam scripsit · in qua tranſtulit quidam experimenta illius que euenere · ita insensu quam insulso · idcircoq; grauiter reprehendebat ab emulis · Attamen notandum inter omneſ comicos istum terentium ob hoc principalitate possidere · quo ppetate uerborum pre omnib; obseruauit ·
Illud etiam animaduertendum has fabulas nabipso ee recitatas insenatu · sed a calliopio clarissimo uiro factas; eruditoq; cui ipse

Clm. 19483, fol 9v

lat 19483

trioest, Si uoluisti uncisti; si noluisti unctus relinqueris;
Quid uult uncere conatur truncat; quid desperat ce
misit uictoriam; Quid tamen cupiditatis crimen
uel cauernae facimus? Nolite mere, radix istae
omnium malorum. idest cauernae habe& ce
quam propriam; & aqueistae, quae est misi ele
mosinae. Non audisti: quod scripta meest, Sicut
aquae extinguit ignem: sic elimosinae extin
guit peccatum; Magna haec remedia; de
sinat quaerela; desinat dubitatio; Nam
ubi elemosinae: ibi aquae; & ubi aquae: ibi sps;
& ubi sps: ibi remissio; desinat desperatio; aquae
& ablutio. & remissio. melimosinae largien
tis est; Nec differas; ablue inquinatum cor
pus. & animam. fontibus elimosinae: Citre
deas rursus in premissam beparmeas
formam; Sicut aquae extinguit ignem: sic
elimosinae extinguit peccatum; Tanquam
sitae dictum est, Sicut aquae ignem extin
guit ardentem: sic elimosina dissipatae
uitiatae funeris: hominumque crimi
num maculae funestae diurnum pit;
Audisti aquam elimosinae: Nunc scire quod

cdsolū carnēillic passio p anēr& tacrecte
diapotaut hodiemecū erit inpcrecdiso cūiux
tchumcenū humiliatcrem p carnē insepulchro
p cammā Inlnferno illodie, futurus est& luxtc
diuincm uero Inmȳtcbilitatem numquū depa
rcdiso quice ubiq; sempest receptis& Nontccq;
dubitare debes ubinunc eē hominē itim xpm undeuentu
ruses t Memorialitq; recole & fidelit tene xpi anācones
sionē qm surrexit amortuis ascendit Incaelū sedet adde
terā patris net celiunde quā Indeuenturuses t aduuos
mortuosq; iudicandos Et sicut uenturus illa angelicauo
ce testante Quē admodū ē uisus Ire Incaelū idest eadē
formacarnis atq; substantia Cuicū p fecto Inmostcc
lēdedit naturā nabstulit Secundū hancformā nēstpu
tandus ubiq; diffusus; Cauendū est ut nentachumitatē
adstruamus hominis ut ueritatē corporis auferamus
Non autē consequens utquod Inclō ē trasit ubiq; sicut dr.
Nā& denobis ueracissima scīptura dicit Quod Inillo unu
mus mouemur & sumus Nectamen sicutille ubiq; sum
Sed alitter homo ille Inclō quō alitter& dr illeInhominey
prio quodā & singulari modo Una tt psona dr& homo &
utruq; ē unus xps ihs ubiq; p tdqd dr ncglo autē p tdqd ho
mo est, quāquā & Ineoipso qdelucrē dr ubiq; diffusus; carnali

accepto uolui scire quid scripsisset ad eum
sum fore. si eius hoc tantum scelus perspexisset cognoui. eumde genere ad
te misi quasi putabis illi ipsi utile esse reddi. reddes nil me ledet. Ita quod re
signare sunt. habet opinor eius signu pomponia. hac ille acerbitate immo nauiga
tione cum usus esset. tanto me dolore adfecit. ut postea uicissim. neq; nunc
tam, pse qua contra me laborare dicitur. ita omnibus rebus urgeor. quas
sustinere uix possum. uel plane nullomodo possum. quibus in miseriis una
est, pomnibus quod istam miseram parte matrimonio fortuna omni spolia
tam reliqua. quare te polliceris uidere plane uelim alium enim cui illa co
mendem habeo neminem. quo matri quoq; eadem intellexi esse parata quae im.
sed si me non offendes. satis tamen habeo comendata patruum mea quantum
poteris mitigato. Haec ad te die natali meo scripsi. quo utinam susceptus n eem. aut ne
qd ex eadem matre postea natus esset. Plura scribere flentu phibeor.

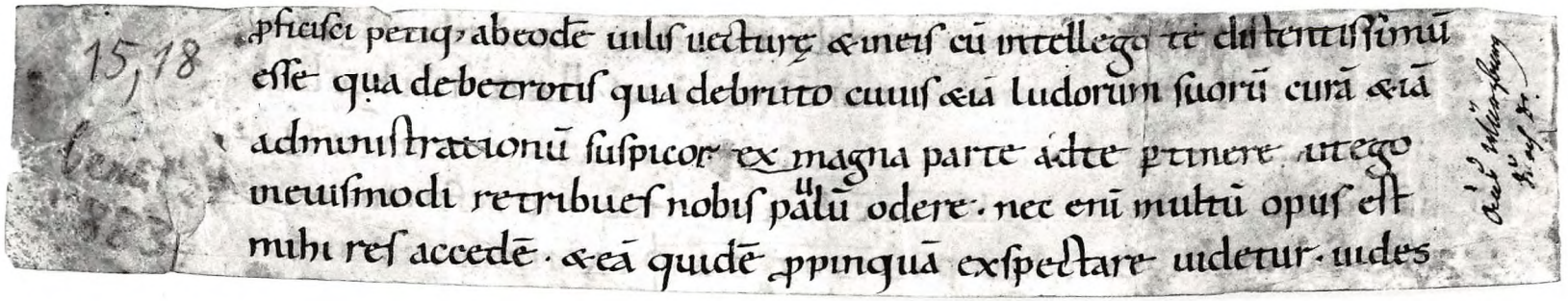
CICERO ATTICO SAL.

XII. io.

Ameas incredibiles aegritudo aliquid noui accedit ex his quae deq; q.
ad me adferuntur. p. terentiae mis necessarius operas in ortu & scrip
tura asiae pro magno dedit his. q. e. ephesi audit. vi. idus decebr. euq;
studiose ppter amicitiam nram iuuatur. Cumq; ex eo de me pcontarer
etur eum sibi ita dixisse narrabat se mihi esse inimicissimu noluinq;
sibi ostendisse orationis qua apud caesare contra me esset habiturus
multas edicta contra et amentia multa postea patris eius simili scelera
secum. q. p. locutum cuius furore ex his epistolis quas ad te misi perspi
cere potuisti. Haec tibi dolori esse certo scio. me quide excruciant. & eo
magis quod mihi cum illis ne querendi quide locum fiuirum puto de
africanis rebus longe alia nobis ad hu scripseras nunciantur. nihil emi
firmius esse dicunt. nihil paratius accedit hispania & alienata nalia
legionu nec uis eade nec uolumas urbane res perditae. quid est ubi
adquiescam nisi quadiu tuas litteras lego quae essent, pfecto crebriores
si quid haberes quo putares meam molestiam minui posse sed tamen te
rogo ut ne intermittas scribere ad me quicquid erit eosq; qui mihi
ita crudeliter inimici sunt. si odisse non potest. accusas tamen non

Clm. 29220/8

Bayer. Staatsbibliothek München
(Photostelle)
COD: Lob. 29220/8
Fl/a:

pfiensi periq; abeodē uilis uecturę & ineis cū intellego te diu tentissimū
esse qua debetotis qua debrutto cuuis eiā ludorum suorū curā eiā
administrationū suspicor ex magna parte adte ptinere utrego
ueuismodi retribuet nobis pālū odere. nec enī multū opus est
mihi res accedē. & eā quidē ppinquā exspectare uidetur. uides

15,18
Clm 29220/8

Bayer. Staatsbibliothek München
(Photostelle)
COD: Rob. 29220/8
Rts

Clm 29018

Suma. [illegible]

Suma [illegible]

OCRATES INEX HORTATIONIB SVIS VIRTVTE

laudans· cum omniū bonoꝝ totiusq; pſpernatis conſiſte
re cauſam poenes eam diceret· addidit ſolā ee· que
res impoſſibiles redigeret ad poſſibilem facultatē·
quid em generoſam magnanimitatem uel aggredi
uel cōptū fatiſcere· ut tanquā uicta difficultatibus
ceret alabore· Eadem eſt opinor uis amicitie· parq;
ſibilium pene rerū extricatio· cum alte· examicis inbendi
one· alt parendi uoto· complacem operis admiculent ef
n· Concoeperas animo florentē omnibus ſtudiis humani
excellentiq; ingenio tuo digna ſpem puenturi operis·
nptam adhoc tempus· eiq; uſum agrecis latio ſtatueras
iandū· Et quanquā ipſe hoc cum faciliuſ· tū commo
facere poſſes· credo ppt admirabilē uerecundiā tuā· ei potiū
eris inungere· que te ee alienū· iudicaret· poſſe ne oro te
is reſeēt ardua· tanto honore habito· de quo ita ſenſeras
ſtu excuſare munū· et q̄numquā· ne inſolēnib, quidē crudi
iolumatib, ullū officiū recuſaſſem· hinc tanto tanq; hone
eſiderio compadicere· inq; declinio ſpecioſi mineris excu
ne ignoationis callida· eēt ſcientie ſimpa ſimulatio·
ārui· certus non ſine duuno inſtinctu id mihi ate munus
gi· ppteaq· alacriore nīte ſpeq; confirmatiore primus partes
platonis aggreſſus· non ſolum tranſtuli ſ etiā partis ei
nmentariū feci· primus recondite rei ſimulacru ſine mē

Chalcidius in Timaeum

Clm. 29350/1

Clm. 29350/1

Q/40

Scriptura Leuili Petavii.

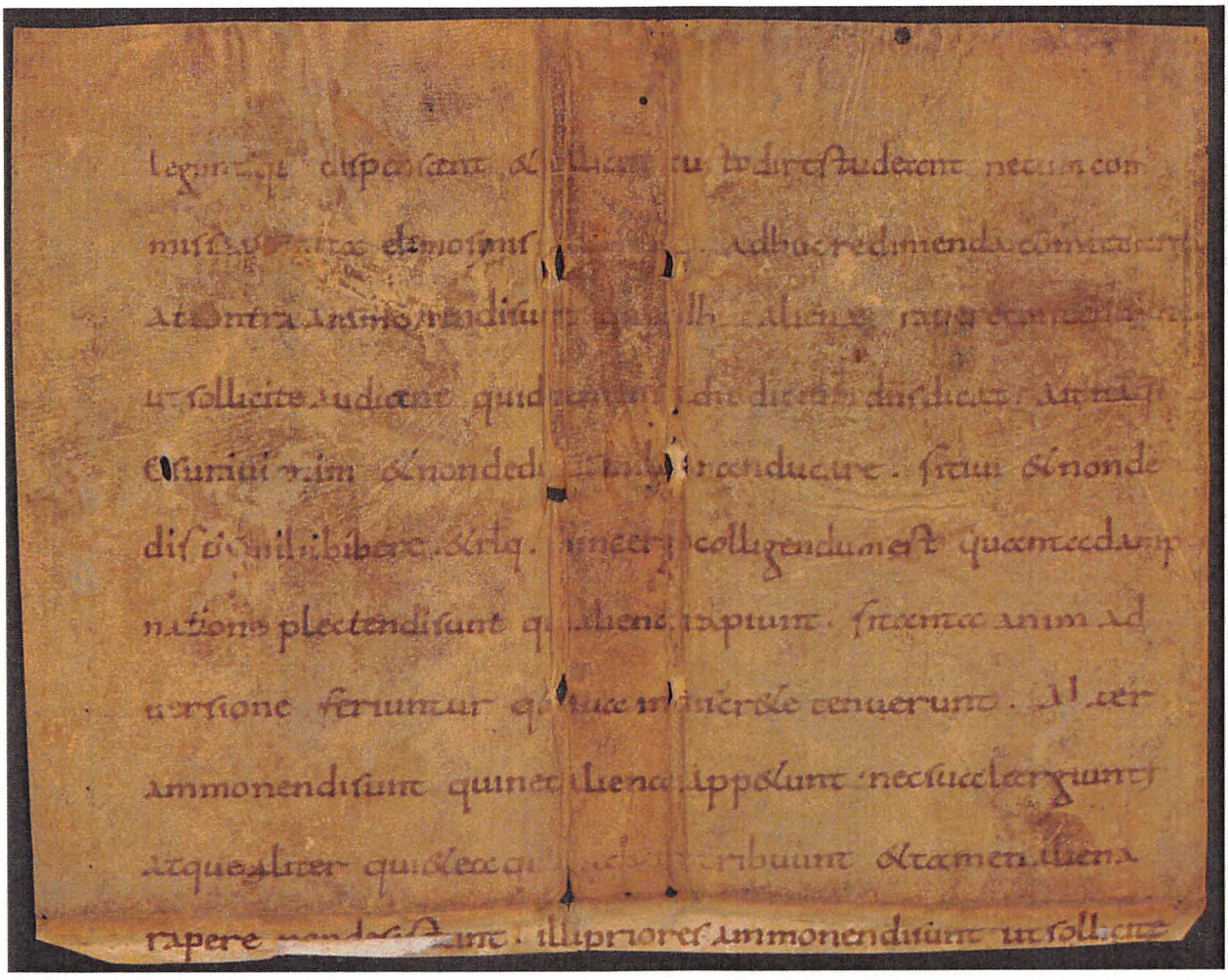
Clm. 29167

ad 22

(1r)

distractionis emolliunt. Atcontra iracundi cum regiminū loca
capiunt quo impellente ira immensa suetantiam deuoluuntur
eo uidelicet subditorum utrum dissipata an tranquillitate quiescat
confundunt. quo scilicet furore agitati incepta ignorant quicquid
inrationabiliter faciunt. Aliter animo sedendum est humiles atque alitalacres
illis insidiandum est quae tecta sit uera excellentia quam speculando tenent
Is tamen seruo intuendum est quam sit nulla temporalis gloria quam
Clamplectendo amittunt. Aliter admonendi
sunt pertinaces atque aliter inconstantes illis dicendum
quod plus de se quam sunt sentiunt. Hi dum aliena consilia
non adquiescunt. Is tamen seruo intuendum est quod uel de se

Clm 29400/31

Clm 29400/3v